

Opinnäytetyö (AMK)

Kirjasto- ja tietopalvelualan koulutusohjelma

2015

Toni Lehto

”WAGAWAA” MUSIIKKIKESKUSTELUA VERKOSSA

– verkkokuuntelupiiri musiikkikirjaston
kehittämiskohteena

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Kirjasto- ja tietopalvelun koulutusohjelma

2015 | Sivumäärä 47 + 3

Ohjaaja Olli Mäkinen

Toni Lehto

”WAGAWAA” MUSIIKKIKESKUSTELUA VERKOSSA – VERKKOKUUNTELUPIIRI MUSIIKKIKIRJASTON KEHITTÄMISKOHTENA

Tämän opinnäytetyön päätavoite oli suunnitella ja toteuttaa verkkokuuntelupiiri sekä arvioida sitä. Syynä oli musiikkikirjastojen tarve uudentyyppisille palveluille, jonka äänitteiden lainaamisen väheneminen on nostanut esiin.

Verkkokuuntelupiiri luotiin lukupiirin teoriaa soveltaen. Toimeksiantaja oli Turun pääkirjaston musiikkiosasto. Kuuntelu tapahtui ensisijaisesti Naxos Music Library -verkkopalvelun kautta, ja keskustelu käytiin Facebook-ryhmässä. Teemana oli länsimaisen taidemusiikin vähemmän tunnetut ilmiöt. Lopuksi teetettiin kysely.

Kuuntelupiiri ei ehtinyt lähteä kunnolla käyntiin, ja keskustelijoiden määrä jäi pieneksi. Muuri musiikkia opiskelleiden ja opiskelemattomien välillä nosti esiin kohderyhmän tärkeyden. Facebook toimi hyvin keskustelualustana, mutta anonyymiyden puute saattoi toimia joillakin esteenä. Monet kokivat Naxos Music Libraryn vaikeaksi käyttää, ja he käyttivät Spotifyta. Kahta musiikin opettajaa kiinnosti soveltaa verkkokuuntelupiiriä omassa työssään. Kirjastot voisivatkin tarjota tällaista palvelua musiikkiopistoille.

ASIASANAT:

musiikki -- kuuntelutottumukset, musiikkikirjastot, verkkopalvelut, verkkokeskustelu, keskusteluryhmät, vuorovaikutus

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme in Library and Information Service

2015| Total number of pages 47 + 3

Instructor: Olli Mäkinen

Toni Lehto

NOT-SO-SERIOUS DISCUSSION ABOUT SERIOUS MUSIC– A WEB-BASED LISTENING GROUP AS A MUSIC LIBRARY SERVICE

The aim of this thesis was to plan and implement a web-based music listening group and evaluate it. Music streaming services on the Internet have decreased CD loans in music libraries, so they need to develop new kinds of services.

The listening group was created by applying knowledge about reading groups. The client was the music department of Turku main library. The main source for the music was Naxos Music Library, and the overall theme was less known works and/or composers in Western classical music. The discussion was held on a Facebook group. The listening group was concluded with a questionnaire.

There was too little time for the listening group to settle, and there were not many participants. There was a “language barrier” between those who have studied music and those who have not. This brought up the importance of a target group. Facebook worked well as a discussion platform, although lack of anonymity might also be a problem in a public Facebook group. Naxos Music Library was an obstacle for many who preferred Spotify. Two music teachers were interested in a web-based listening group in their work. Libraries could offer this kind of service for music schools.

KEYWORDS:

music – listening habits, music libraries, web services, web discussion, discussion groups, interaction

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 MUSIIKKIKIRJASTOIHIN KOHDISTUVAT MUUTOSPAINEEET	7
2.1 Musiikkikirjastot ja äänitteiden lainaus	7
2.2 Verkkoyhteisöt kirjastopalveluiden välineenä	8
2.3 Vuorovaikutus verkossa	8
2.4 Palvelumuotoilu palveluiden kehittämisen välineenä	9
2.5 Palvelun vaikuttavuus	12
2.6 Palvelun markkinointi	12
2.7 Verkkokuuntelupiirin rakentamisen välineet	13
2.8 Lukupiiri ja verkkolukupiiri	15
2.8.1 Ohjattu lukupiiri	15
2.8.2 Vetäjä ja keskustelutyö	16
3 TUTKIMUSMENETELMÄT	18
3.1 Päiväkirja	18
3.2 Kvalitatiivinen tutkimus	18
3.3 Kysely	18
3.4 Sisällönanalyysi	19
3.5 WaGaWa-kysely	20
4 KUUNTELUPIIRIN KÄYTÄNNÖN TOTEUTUS	21
4.1 Alkuidea	21
4.2 Kuuntelupiirin suunnittelu	21
4.3 Kuuntelupiirin markkinointi	23
4.4 Kuuntelupiiritoiminnan aloitus ja läpivienti	23
4.5 Osallistujamäärä	24
4.6 Mukaan liittymisen syitä ja odotuksia	26
4.7 Muutoksia suunnitelmiin	27
5 KUUNTELUPIIRISSÄ ESIIN NOUSSEITA TEEMOJA	28
5.1 Osallistujien näkemyksiä teoksen käsittelyn kestosta	28
5.2 Ryhmäläisten aktivointi osallistujien näkökulmasta	28
5.3 Vuorovaikutus	29
5.3.1 Yhteinen kieli	30

5.3.2 Huumori	31
5.3.3 Rönsyily	34
5.4 Osallistujien näkemyksiä vetäjän tuttuudesta	34
5.5 Aktivoivat aiheet ja bonukset	35
5.6 Markkinoinnin merkitys WaGaWaan osallistumiseen	37
5.7 Kuuntelupiiri ja verkkopalvelut	38
5.8 Osallistujien näkemyksiä hyvästä verkkokuuntelupiiristä	40
5.9 Osallistuminen jatkossa?	42

6 POHDINTAA	43
--------------------	-----------

LÄHTEET	46
----------------	-----------

LIITTEET

Liite 1. Osallistujakysely – Kuunteluryhmä WaGaWa.

Liite 2. Oheistarina kuuntelupiirin nimeen.

KUVAT

Kuva 1. Kuunteluryhmä WaGaWan taustakuva.	22
Kuva 2. Välikevennys.	32
Kuva 3. Visailuesimerkki.	37

KUVIOT

Kuvio 1. Äänitteiden lainaus Turussa (Suomen yleisten kirjastojen tilastot).	7
--	---

TAULUKOT

Taulukko 1. Julkaisuja nähneet, kommentoineet ja niistä tykänneet.	24
Taulukko 2. Lopullinen teosaikataulu.	27

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön aiheena on suunnitella ja toteuttaa musiikkikirjastolle uudenlainen palvelukonsepti, verkkokuuntelupiiri. Toimeksiantajana on Turun pääkirjaston musiikkiosasto. Äänitteiden lainaamisen väheneminen kaupallisten verkkopalveluiden kehityksen myötä on pakottanut musiikkikirjastot miettimään uudenlaisia palveluita. Ihmiset kuuntelevat nykyään enemmän musiikkia verkossa ja viettävät siellä muutenkin aikaansa.

Opinnäytetyön kirjalliseen osaan kuuluu teoriaosuus, tiivistelmä kuuntelupiirin toteutuksesta ja kysely. Teoriaosuudessa tarkastellaan musiikkikirjastojen tilaa tällä hetkellä sekä alan ammattilaisten näkemyksiä tulevaisuudesta. Lisäksi paneudutaan vuorovaikutukseen verkossa sekä sosiaalisen median merkitykseen ihmisten elämässä ja kirjastotyössä. Koska kuuntelupiiristä on vaikea löytää tietoa, sovelletaan lukupiirien tutkimisesta karttunutta tietoa kuuntelupiiriin. Palvelun kehittämisessä hyödynnetään palvelumuotoilun keinoja soveltuvilta osin. Arvioinnissa tarkastellaan vuorovaikutusta, teknistä toimivuutta sekä palvelun vaikuttavuutta.

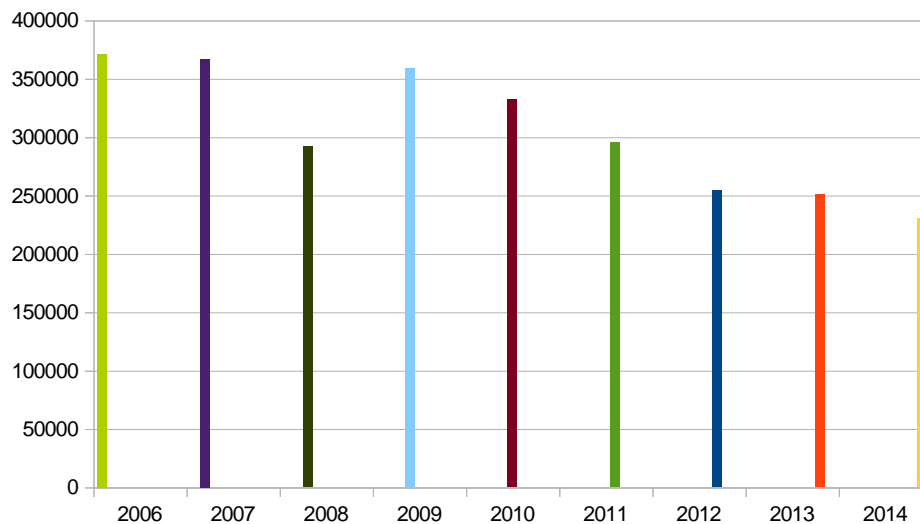
Kuuntelupiirin suunnittelun ja toteutuksen aikana pidettiin päiväkirjaa. Kuuntelupiirin päätteeksi teetettiin kysely, jossa kartoitettiin kokemuksia tästä kuuntelupiiristä sekä toiveita verkkokuuntelupiiristä yleisesti. Kuuntelupiiriä arvioidaan sekä kyselyn että päiväkirjan pohjalta teoreettista taustaa vasten.

2 MUSIIKKIKIRJASTOIHIN KOHDISTUVAT MUUTOSPAINEEET

2.1 Musiikkikirjastot ja äänitteiden lainaus

Tämän työn tavoite kehittää musiikkikirjastojen kuuntelupalveluita kumpuaa vuosituhatosen taitteessa tapahtuneesta muutoksesta musiikin kuuntelukulttuurissa. Sähköiset musiikkipalvelut, kuten Spotify, ovat osaltaan vähentäneet kirjaston äänitteiden lainaamista. Äänitteiden lainaus on laskenut 2000-luvulla, eikä kaikkia uutuuslevyjä ei ehkä kannata jatkossa hankkia, jos ne saadaan helposti verkosta. (Poroila 2008, 126-127; 2011, 8.)

Turun alueella äänitteiden lainaus on vuoden 2006 ja 2014 välillä laskenut 371057 lainasta 229886 lainaan. Tosin luvuissa ei ole eritelty CD-levyjä ja vinyylejä. (Suomen yleisten kirjastojen tilastot 2015.)

Kuvio 1. Äänitteiden lainaus Turussa (Suomen yleisten kirjastojen tilastot).

Jarkko Rikkilän (2015) mukaan kirjastojen ei pitäisi lainojen vähenemisen vuoksi karsia musiikkipalveluita. Sen sijaan hän kehottaa ”kirjastolaisia ottamaan musiikista kaikki irti ja kehittämään palveluita paremmiksi.” (Rikkilä 2015a.) Myös Heikki Poroila (2011) kannattaa uudenlaisia musiikkipalveluita, kunhan ne ovat tarpeellisia ja haluttuja. Poroilan (2014) mukaan musiikkikirjastojen pitäisi keskittyä verkon ja kirjastopalvelujen yhdistämiseen ja koordinointiin. (Poroila 2011; 2014.)

2.2 Verkko yhteisöt kirjastopalveluiden välineenä

Kirjastojen kannattaa liikkua siellä, mistä asiakkaat löytyvät. Verkossa oleminen voi sekä lisätä vanhojen asiakkaiden innostusta että tuoda uusia. (Holmberg ym. 2009, 97.) Yleisten kirjastojen laatusuosituksen mukaan ”laadukkaat ja monipuoliset verkkopalvelut ovat välttämättömiä, kun väestön valtaosa käyttää erilaisia verkkopalveluja yhä enemmän” (Yleisten kirjastojen laatusuositus 2010, 37). Myös Suomen kirjastolain mukaan ”kirjastotoiminnassa tavoitteena on edistää myös virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen ja niiden sivistyksellisten sisältöjen kehittymistä” (Heinisuo ym. 2004, 17).

Internetin sosiaaliset verkostot ovat vapaita ajan ja tilan kahleista. Verkko yhteisöissä voi ilmaista itseään ja jakaa kokemuksia. (Holmberg ym. 2009, 136, 144, 151.) Tässä työssä on tavoitteena rakentaa palvelukonsepti, joka yhdistää sosiaalisen median vuorovaikutusmahdollisuudet kirjaston tarjoamaan verkkosisältöön. Palvelu suunnataan niin nykyisille kuin potentiaalisille asiakkaille.

2.3 Vuorovaikutus verkossa

Kirjasto voi käyttää sosiaalista mediaa niin tietopalvelussa kuin kulttuuripalveluiden, kuten verkkolukupiirien tarjoamiseen. Kirjastonkin pitäisi aktivoida asiakkaita sosiaalisen median palveluissa erilaisilla aiheilla ja niiden käsittelytavalla. Huumori, järjettömyydet, tabut, aatteet ja mullistavat asiat

houkuttelevat osallistumaan. Ihmiset haluavat myös viihtyä ja huvittua. Kirjastolle toimivia sosiaalisen median alustoja ovat esimerkiksi Twitter ja Facebook. (Holmberg ym. 2009, 156, 97; Haasio 2013, 14, 21.)

Mahdollisuus mielekkääseen vuorovaikutukseen lisää palvelun arvoa. Kirjaston ja asiakkaiden välisen kommunikoinnin ei tarvitse olla muodollista, ja asiakkaiden pitäisi voida kommunikoida myös keskenään. Osallisuuden tunne ei välttämättä vaadi aktiivista sisällöntuottamista, vaan yhteisöön kuuluminen voi riittää. (Holmberg ym. 2009, 148-162.)

Tähän musiikkikirjaston uuteen palveluun kuuluu vuorovaikutus ja ihmisten aktivointi verkossa. Verkkolukupiirin sijasta kehittämisen kohteena on verkkokuuntelupiiri. Kirjastotilassa pidettyä kuuntelupiiritoimintaa Turun pääkirjastossa on ennen ollutkin (Musasto 2013). Vuorovaikutuksen tukena hyödynnetään soivien verkkolähteiden ohella musiikkikirjaston kirjallisuutta ja tietopalvelua. Mahdollisia linkkejä ajankohtaisiin, yleisiin ja helposti lähestyttäviin aiheisiin hyödynnetään. Keskusteluilmapiiri on epämuodollinen, ja alustuksissa käytetään huumoria. Keskustelun alustana toimii Facebook, jossa Turun kaupunginkirjastolla on profiili. Vaski-kirjastojen musiikkiosastoilla on Facebookissa myös Musasto-sivu. Uuden palvelun on tarkoitus tavoittaa erityisesti Musaston seuraajat.

2.4 Palvelumuotoilu palveluiden kehittämisen välineenä

Kirjaston verkkokuuntelupalvelun kehittämisessä hyödynnetään palvelumuotoilun tarjoamia teoreettisia lähtökohtia. Mikko Koivisto (2007) kiteyttää palvelumuotoilun ”elämyksellisten, käytettävien ja haluttavien palvelujen kehittämiseksi ja johtamiseksi, jossa suunnitellaan palvelujen aineellisista ja aineettomista tekijöistä johdonmukainen kokonaisuus”. Juha Tuulaniemi (2011) suosittelee palvelumuotoilua silloin, kun palvelut ovat tehottomia tai bisnes vaatii uutta potkua. (Koivisto 2007, 65; Tuulaniemi 2011, 61.)

Palvelumuotoilussa pitää ymmärtää molempien osapuolten tarpeet ja odotukset

sekä se, mistä palvelun arvo asiakkaalle muodostuu. Käyttäjät ja asiakaspalvelijat sekä vuorovaikutus heidän välillään muodostavat palvelun ytimen. Palvelun tulee olla hyödyllinen, helppokäyttöinen ja haluttava. Tärkeää on myös saatavuus ja käyttäjäkokemus. (Tuulaniemi 2011, 71, 101.)

Tuulaniemi (2011) erottaa kolme asiakaskokemuksen tasoa. Toiminnan tasoon kuuluu palvelun funktionaalisuus kuten saavutettavuus ja käytettävyys. Tunnetaso tarkoittaa asiakkaan saamia tunnekokemuksia. Tähän vaikuttaa niin palvelun innostavuus ja tunnelma kuin käytön helppous ja miellyttävyys. Merkitystaso tarkoittaa ”kokemukseen liittyviä mielikuva- ja merkitysulottuvuuksia, kulttuurillisia koodeja, unelmia, tarinoita, lupauksia, oivalluksia, kokemuksen henkilökohtaisuutta, suhdetta asiakkaan elämäntapaan ja omaan identiteettiin.” (Tuulaniemi 2011, 74.) Asiakaskokemuksen tasoja tarkastellaan kuuntelupiirissä sekä vetäjän että asiakkaiden näkökulmasta. Toiminnan tasoon kuuluvat verkkoalustat, joissa toimitaan, ja niiden toimivuuteen panostetaan ohjeistuksella.

Verkkokuuntelupiirin suunnittelussa ja toteutuksessa hyödynnetään Tuulaniemen (2011) esittämää palvelumuotoiluprosessia. Siihen kuuluu määrittely, tutkimus, suunnittelu, palvelutuotanto ja arviointi.

Määrittelyvaiheessa määritellään ongelma ja tavoitteet. Tähän kuuluu tutkimus esim. organisaation visiosta sekä toimialan tilanteesta ja rakenteesta. Tutkimus auttaa ymmärtämään myös käyttäjien tarpeita. Siihen kuuluu olemassa oleva tausta-aineisto, kyselyt, havainnointi sekä kohderyhmän osallistuminen suunnitteluun. (Tuulaniemi 2011, 127, 128, 136, 146.) Tässä verkkokuuntelupiirihankkeessa kartoitukseen kuuluu selvitys musiikkikirjastojen nykytilanteesta ja heidän tarjoamistaan verkkokuuntelupalveluista sekä paikallisen musiikkikirjaston ammattilaisen konsultointi ja tutustuminen ihmisten verkkovuorovaikutukseen teoriatasolla.

Palvelumuotoilun suunnitteluvaiheen alussa ideoita voidaan esittää kriitikittömästi. Tämän vaiheen jälkeen niihin suhtaudutaan analyttisesti, ideoita hyläten ja yhdistellen. Tämän prosessin pohjalta tehdään suunnitelma palvelukokonaisuudesta. Prototyypointia eli prototyypin kokeilemistä tehdään

prosessin kaikissa vaiheissa. Tavoitteena on, että tuotteen jatkuvassa hiomisessa selviävät palvelun kiinnostavuus, haluttavuus ja käytettävyys. Palvelutuotannon pilotointivaiheessa palvelukonsepti testataan kuluttajilla. Pilotointia seuraa palvelun varsinainen lanseeraus ja arviointi. (Tuulaniemi 2011, 180, 190-194, 230-243.)

Tässä opinnäytetyössä prototypointi tapahtuu kuuntelupiirin vetäjän ja kahden muun henkilön kesken. Toinen heistä edustaa kirjaston, toinen käyttäjän näkökulmaa. Opinnäytetyön käytännön osion lopputulos jää pilotointivaiheeseen. Lanseeraamiseen ja arviointiin päästään, jos verkkokuuntelupiiritoiminta otetaan käyttöön.

Palvelukonseptissa palvelupolku kattaa koko palvelukokonaisuuden sekä asiakkaan liikkumisen sen sisällä. Palvelupolku koostuu palvelutuokioista. Palvelutuokiot taas koostuvat kontaktipisteistä, joiden kautta asiakas on suoraan kontaktissa palveluun. Kontaktipisteisiin kuuluvat ihmiset, ympäristöt sekä henkilökunnan toimintatavat ja käyttäytymismallit. (Tuulaniemi 2011, 78-80.) Tässä tapauksessa palvelupolku on koko kuuntelupiiri, ja yhden teoksen käsittely on yksi palvelutuokio. Palvelutuokion kontaktipisteitä ovat teoksen alustus, kuuntelu, keskustelu ja visailu. Konkreettisia kontaktipisteitä ovat vetäjä, osallistujat, Facebook-ryhmä ja Naxos Music Library. Kontaktipisteisiin kuuluu myös toimintatapana huumori.

Kun kirjasto toimii sosiaalisessa mediassa, palvelun käyttöä ja suosiota kannattaa seurata. Määrällisiä mittareita ovat mm. seuraajien määrä sekä kommenttien määrä ja sisältö. Laadullinen informaatio taas viittaa sosiaalisessa mediassa syntyneen keskustelun sisältöön. (Haasio 2013, 118-119.) Kuuntelupiirin aikana ryhmään liittyneiden sekä julkaisut nähneiden määrää verrataan keskusteluun osallistuvien määrään. Aktiivisten ja satunnaisten kommentoijien määriä verrataan, ja tykkäyksiä seurataan. Keskustelua tarkastellaan myös laadullisesti.

2.5 Palvelun vaikuttavuus

Vaikuttavuus on yksi toiminnan tuloksellisuuden kriteeri. Vaikutukset näkyvät usein vasta vuosien kuluessa, joten syiden ja seurausten määrittelyminen ei ole helppoa. Opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripolitiikan vaikuttavuustavoitteita ovat mm. yhteiskunnan kulttuurisen perustan vahvistaminen, kansalaisten kulttuuriin osallistumisen ja hyvinvoinnin edistäminen. Kirjastot ovat tärkeitä kansalaisten tiedon ja kulttuurin saatavuuden kannalta. (Yleisten kirjastojen laatusuositus 2010, 16-17.)

Kunnallisella tasolla vaikutuksia ovat sosiaalinen koheesio, kuntalaisten tyytyväisyys, yhteisön hyvinvointi, syrjäytymisen ehkäiseminen ja kasvatus. Kansallisia vaikutuksia ovat sivistyksellisten perusoikeuksien toteutuminen, kulttuurisen perustan vahvistuminen ja tiedollinen tasa-arvo. (Yleisten kirjastojen laatusuositus 2010, 17-18.)

Tämä kuuntelupiiri tavoittaa potentiaalisesti kaikki ihmiset, jotka ovat Facebookissa, joten maantieteellisesti kaikki ovat tasa-arvoisessa asemassa. Koska osallistujia voi tulla kauempaakin, kuuntelupiirin vaikutus ei välttämättä näy kuntatasolla ainakaan tässä ajassa. Sivistyksellistä vaikuttavuutta on todennäköisesti helpompi arvioida. Voi tarkastella myös kulttuurin saatavuutta, koska kuuntelu tapahtuu verkossa, ja kansalaisten kulttuuriin osallistumista, koska siitä keskustellaan siten, että osallistujille annetaan mahdollisuus esitellä teoksia.

2.6 Palvelun markkinointi

Sosiaalisen median palveluista tiedottaessa kannattaa jakaa linkkejä Facebookissa ja käyttää käyttäjiä vinkkaajina. Lukupiiriin kannustaa liittymään tuttavien suositus ja pyyntö. Tuttavien läsnäolo helpottaa myös osallistumista. (Ahola 2013, 88; Haasio 2013, 21.) Verkkokuuntelupiirin markkinoinnissa käytetään hyväksi tuttavien apua Facebookissa.

Perinteisesti lukupiireistä on Suomessa tullut helposti monijäsenisiä, koska kaikki mukaan liittyneet eivät osallistu keskusteluun. Verkkolukupiireissä ei ole suuria määriä vakio-osallistujia. On myös pelkkiä sivulla kävijöitä. (Ahola 2013, 69, 107.) Tässä kuuntelupiirissä ei ole ylärajaa jäsenmäärälle, koska kaikki tuskin osallistuvat. Kuuntelupiiri kestää vain muutaman kuukauden, eikä markkinointiin ole paljon aikaa. Mukaan halutaan kaikki, joita aihe voisi kiinnostaa. Todennäköisesti kuuntelupiirissä tulee olemaan paljon myös jäseniä, jotka vain seuraavat. Pelkästä seuraamisestakin voi varmasti saada paljon irti.

Tämän verkkokuuntelupiirin markkinointi painottuu sosiaaliseen mediaan. Tuttujen tekemän jakamisen lisäksi Vaski-kirjastojen musiikkiosastojen Musasto-blogiin ja -Facebook-sivulle tulee mainos. Mainos linkataan myös kahden turkulaisen musiikkiosaston Facebook-sivuille. Turun pääkirjaston fyysiseen tilaan tulee eri puolille julisteet ja mainoslaput.

2.7 Verkkokuuntelupiirin rakentamisen välineet

Verkkokuuntelupiirin keskeiseksi kuuntelualustaksi valikoitui Naxos Music Library, joka on taidemusiikkia, jazzia ja maailmanmusiikkia tarjoava verkkokuuntelupalvelu. Kirjasto voi lisenssejä ostamalla tarjota palvelua asiakkailleen, ja Vaski-kirjastot tarjoavatkin palvelua. Asiakas pääsee kirjautumaan sisään kirjastokorttinsa numerolla. Palveluun pääsee samaan aikaan niin monta asiakasta kuin kirjastolla on lisenssejä.

(Musiikkikirjastot.fis.a.) Naxos Music Library on kuuntelupiirissä olennainen kontaktipiste, joten kulku siinä pitää tehdä mahdollisimman vaivattomaksi hyvällä opastuksella.

Naxos Music Library on ollut jo aiemmin ahkerassa käytössä asiakkailta. Tampereella ja PIKI-alueella kuunneltavien raitojen määrä vuonna 2007 oli 11 500. Vuonna 2012 se oli jo 111 000. (Rikkilä 2015.) 16. maaliskuuta 2015 sain Turun pääkirjaston informaatikolta, Aki Pyyköltä, sähköpostitse tiedon, että vuonna 2014 Vaski-kirjastojen kautta Naxos Music Libraryyn kirjautumisia oli 4453 ja kuunneltuja raitoja 37 896.

Ensisijaisesti ihmiset tulevat verkkoon viihtymään. He odottavat nopeaa vuorovaikutusta, kuulluksi tulemistä ja kokemusta läsnäolosta. (Ahola 2013, 106, 107, 154.) Tavoitteena on, että eri lähtökohdista riippumatta kaikki kokevat kuuntelupiirissä tulevansa kuulluksi samalla tavalla. Musiikkilajiksi tulee länsimainen taidemusiikki, mutta kaikkia kuunnellaan, olivat he taidemusiikin asiantuntijoita tai eivät.

Spotify on verkkopalvelu, jonka kautta pystyy kuuntelemaan musiikkia puhelimella, tietokoneella tai tablet-laitteella. Se sisältää miljoonia kappaleita. Musiikkikirjastot pitävät listaa levyistä, joita ei Spotifysta löydy. (Pelttari 2014; Spotify.com. 2015.) Verkkokuuntelupiirissä varaudutaan kuitenkin käyttämään Spotifyta Naxos Music Libraryn rinnalla. Syynä on se, että tämä verkkokuuntelupiiri on kirjastolle uusi palvelu, jolle ei ole ehtinyt vakiintua vahvaa, yhteistä pohjaa Naxos Music Libraryn kanssa. Osa Spotifyhyn tottuneista saattaa alussa vierastaa Naxosta.

Poroilan (2011) mukaan kirjastot ovat edelleen tärkeitä tietopalvelun tarjoajia. Tähän kuuluu niin fyysiset kirjat kuin verkkolähteet. (Poroila 2011.) Tässä kuuntelupiirissä ajatuksena on, että Spotify ei ole uhka kirjastolle, koska siihen voi yhdistää jotain, mitä Spotify ei tarjoa. Kuuntelupiirissä voi tietoa säveltäjistä ja teoksista tietoa sekä vastata aiheeseen liittyviin kysymyksiin.

Kirjaston Facebook-toiminnan kehityksestä on nostettu esiin kolme vaihetta: yksisuuntainen tiedottaminen, interaktiivinen ja yhteisöllinen. Yhteisöllinen vaihe on vastavuoroista, uutta tietoa synnyttävää vuorovaikutusta kirjaston ja asiakkaiden välillä. (Haasio 2013, 37.) Tämän uuden palvelun tavoitteena on yhteisöllisyys.

Julkisessa Facebook-ryhmässä myös muut kuin jäsenet näkevät julkaisut. Suljetussa ryhmässä julkaisut näkevät vain jäsenet, mutta ryhmä näkyy Facebookin hakukoneen tuloksissa. Salaisen ryhmän julkaisuja näkevät vain jäsenet, eikä ryhmä näy hakutuloksissa. Facebook-ryhmä on suppeampi käsite kuin kirjaston varsinainen Facebook-profiili. Ryhmä soveltuu rajattuun toimintaan ja asiakasryhmään. Yksi esimerkki on lukupiiri. (Haasio 2013, 48-

51.)

Kuunteluryhmän keskustelualustana on julkinen Facebook-ryhmä. Ryhmä on suunnitteluvaiheessa salainen. Kun rakenne on selvä ja aloituspäivä lähestyy, siitä tehdään julkinen. Mikäli keskustelua ei synny, ryhmän tilan voi vaihtaa suljetuksi. Tällöin ryhmä näkyy Facebookin hakutuloksissa ja kiinnostuneet voivat pyytää saada liittyä. Ryhmän tiedoissa muistutetaan, että ryhmä on julkinen, joten ulkopuolisetkin näkevät kommentit.

2.8 Lukupiiri ja verkkolukupiiri

Lukupiirejä on sekä vapaita että ohjattuja. Vapaita lukupiirejä pidetään tuttavien kesken, ja niistä puuttuu usein vetäjä. Ohjatut lukupiirit ovat virallisen tahon organisoimia, ja niissä on yleensä vetäjä. Ohjattuun lukupiiriin liittymisessä on matalampi kynnys, jos aihealue ei ole tuttu. Sitoutuminen ei kuitenkaan ole ohjatuissa piireissä yhtä suurta kuin vapaissa. (Ahola 2013, 57, 86, 88.)

Koska tämä kuuntelupiiri järjestetään kirjastolle ja sillä on vetäjä, on kyseessä ohjattu verkkokuuntelupiiri. Sen kehittämisessä ja arvioinnissa hyödynnetään ohjattuun lukupiiriin ja ohjattuun verkkolukupiiriin liittyvää taustatietoa.

2.8.1 Ohjattu lukupiiri

Ohjatuissa lukupiireissä voi korostua opin ja sivistyksen merkitys enemmän ja sosiaalinen puoli vähemmän kuin vapaissa piireissä. Kirjastojen pitämässä lukupiireissä osallistujat ovat halunneet laajentaa analyysitaitojaan ja itseilmaisuaan. Lukupiiri parantaa myös kirjastoammattilaisen kirjallisuudentuntemusta ja taitoja ihmisten kohtaamisessa. (Ervasti 2009, 76-77; Ahola 2013, 87-88.) Kuuntelupiiriin taustalla on ajatus opista ja sivistyksestä. Koska tarkoituksena on myös kehittää epämuodollista kommunikaatiota kirjaston ja asiakkaiden välillä sekä asiakkaiden kesken, sosiaalinen puoli on mukana.

Ohjatun lukupiirin jäsenillä ei tarvitse olla muuta yhteistä kuin lukuharrastus. Erilaisista ihmisistä koostuva ryhmä vaatii aikaa toimiakseen siten, että kaikki ovat tyytyväisiä. Tavallisesti tämä vakiintuminen, ellei ryhmä hajoa, alkaa tapahtua ryhmän ollessa 2-5-vuotias. (Ahola 2013, 65, 87.) Tämän kuuntelupiirin arvioinnissa pitää ottaa huomioon, että se kestää vain muutaman kuukauden. Toiminta tuskin ehtii vakiintua.

Kirjasto on keskeinen kulttuurilaitos, ja kulttuurin ja tiedon tasa-arvoisuutta pitäisi edistää myös verkossa. Yksi tapa kulttuurisen tiedon levittämiseen on verkkolukupiiri. (Haasio 2013, 15.) Suvi Ahola (2013) toteaa verkkolukupiirien määrän kasvaneen viime vuosien aikana. Ne ovat osallistumisen kannalta perinteisiä lukupiirejä joustavampia, koska niihin voi osallistua myös ihmiset, joille osallistuminen fyysisiin lukupiireihin ei syystä tai toisesta sovi. Lukupiiri voi parantaa asiakkaiden taitoja myös kirjaston käytössä. Lukupiireihin voi kuulua myös jotain bonusta kuten tietokilpailu. (Ahola 2013, 57, 90, 98, 108.) Kuten palvelumuotoiluosuudessa jo mainittiin, tähän kuuntelupiiriin kuuluu myös visailu.

2.8.2 Vetäjä ja keskustelutyö

Ohjatussa piirissä vetäjällä voi olla suuri rooli. Hänen persoonansa voi vaikuttaa jo mukaan liittymiseen. Ohjatuissa verkkolukupiireissä korostuu myös vetäjän tuttuus. (Ahola 2013, 99, 108.) Tässä kuuntelupiirissä on haasteena se, että Vaski-kirjastojen asiakkaat eivät tunne vetäjää, vaikka hänen nimensä mainitaankin mainoksessa. Jotta keskustelu saadaan alkuun, värvätään mukaan myös tuttuja. Suuri osa heistä ei kuitenkaan asu Vaski-alueella

Vetäjän ei kannata dominoida liikaa, vaan osallistujille pitää antaa tilaa kommentoida. Vetäjä koetaan yleensä sylliseksi keskustelun vähyyteen. (Ahola 2013, 99, 116.) Tässä kuuntelupiirissä on yhtenä menettelytapana, että vetäjä ei kommentoi välittömästi jokaisen osallistujan kirjoitusta. Osallistujat saavat aikaa kommentoida toisiaan.

Aholan (2013) mukaan lukupiiriläiset kaipaavat perusteellista ja tasa-arvoista keskustelua, suunnitelmallisuutta teosvalintoihin sekä alustuksia ja johdatteluja. Vetäjä voi miettiä valmiiksi asioita keskustelun herättämiseksi. Osa pitää analyyttisemmästä keskustelusta, mutta myös emotionaalinen palkitsevuus on tärkeää. Arvottamisen ja analyysin on hyvä olla tasapainossa. Myös elämykset kuuluvat lukupiireihin. (Ervasti 2009, 81; Ahola 2013, 64-65, 99, 196-197.)

Keskustelun rönsyily, jossa luettu kytketään aiemmin koettuun, on osa lukupiiritoimintaa. Edellisiin kirjoihin ja keskusteluihin saatetaan viitata. Vetäjäkin voi herättää keskustelua myös kirjan ulkopuolista, mutta samaan teemaan liittyvistä aiheista. Ryhmän tuttuus lisää arvottamista ja rönsyilyä. (Ahola 2013, 119, 197-202.) Musiikkiteokset eivät synny tyhjiössä, ja tässä kuuntelupiirissä rohkaistaan siihen, että musiikin tuomia assosiaatioita voi tuoda esille. Rönsyilyä ei pidetä negatiivisena asiana, vaan merkinä siitä, että osallistujia kiinnostaa aihe.

Hyvä lukupiirikirja ei välttämättä ole mestariteos, vaan sellainen, josta syntyy keskustelua. Aihe voi olla osallistujille läheinen tai päinvastoin täysin uusi. Yleisin valintaperuste on teoksen ajankohtaisuus tai sen saama julkisuus. Valinta voi perustua myös vaihtelevuuteen tai erilaisuuteen. (Ahola 2013, 178-181.) Tämän kuuntelupiirin teosvalinnoissa pyritään siihen, että niille, jotka eivät kuuntele taidemusiikkia, voisi herätä kiinnostus sitä kohtaan sekä siihen, että taidemusiikin ystäville voisi tulla uusia, mielenkiintoisia tuttavuuksia. Myös mahdolliset kytkökset ajankohtaisiin teemoihin huomioidaan. Elämyksellisyys otetaan huomioon siten, että pyritään löytämään mukaan myös teoksia, joista voi vaikuttua ilman tärkeitä taustatietoja tai harjaantuneisuutta taidemusiikkiin.

3 TUTKIMUSMENETELMÄT

3.1 Päiväkirja

Tutkimuspäiväkirja seuraa tutkimuksen etenemisestä. Siihen kirjataan suunnitelmat ja niihin tulleet muutokset, mutta myös omia tuntoja. Päiväkirjaan kirjataan vaikeudet ja miten ne voitettiin. (Hirsjärvi ym. 2004, 52-53.) Tutkimuspäiväkirja auttaa muistamaan, mitä on tapahtunut, milloin ja miksi. Tärkeää on nähdä, mitä mielessä liikkui kirjoittamisajankohtana. (KvakiMOTVs.a.)

Päiväkirja aloitetaan jo tutkimuksen aihepiiriä miettiessä (Hirsjärvi ym. 2004, 52). Kuuntelupiirin suunnittelun ja toteutuksen aikana pidetään kenttäpäiväkirjaa, johon sovelletaan tutkimuspäiväkirjan periaatteita.

3.2 Kvalitatiivinen tutkimus

Kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen tavoite on kuvata moninaista todellista elämää. Määrällisen sijaan tarkastellaan laadullisia asioita. Aineisto kootaan luonnollisissa ja todellisissa tilanteissa. Aineiston hankinnassa pitää kuulua tutkittavien ääni. (Hirsjärvi ym. 2004, 151-155.)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tuloksia ei yleistetä, mutta yleisen oletetaan toistuvat yksityisessä. Siispä ”tutkimalla yksityistä tapausta kyllin tarkasti saadaan näkyviin myös se, mikä ilmiössä on merkittävää ja mikä toistuu usein tarkasteltaessa ilmiötä yleisemmällä tasolla.” (Hirsjärvi ym. 2004, 171.)

3.3 Kysely

Kyselymenetelmä kuuluu nk. survey-tutkimukseen, jossa aineistoa kerätään ”standardoidusti, ja kohdehenkilöt muodostavat otoksen tai näytteen tietystä perusjoukosta.” Asiat kysytään kaikilta samalla tavalla. (Hirsjärvi ym. 2004, 182.)

Avoimista kysymyksistä löytyy kysymys ja tyhjä tila vastausta varten. Avointen kysymysten hyvänä puolena pidetään sitä, että vastaaja voi vastata omin sanoin ja siten, että tunteen vahvuus näkyy. Vastauksesta näkee, mitä vastaaja pitää keskeisenä. (Hirsjärvi ym. 2004, 187-190.) Tämän kuuntelupiirin pohjalta teetetyssä avoimessa kyselyssä kerätään sekä kokemuksia Kuunteluryhmä WaGaWasta että näkemyksiä hyvästä verkkokuuntelupiiristä yleensä.

Validius tarkoittaa, että tutkimusmenetelmä mittaa sitä, mitä on tarkoituskin mitata. Kysymysten tulee olla selkeitä eikä monitulkinnallisia. Luotettavuutta tutkimukseen tuo tarkka selostus tutkimuksen toteuttamisesta. Aineiston keruun (haastattelut, havainnointi) olosuhteet ja paikat kerrotaan. Haastatteluihin liittyvät mahdolliset häiriötekijät ja virhetulkinnat paljastetaan. Tähän kuuluu myös tutkijan itsearviointi. (Hirsjärvi ym. 2004, 216-218.)

3.4 Sisällönanalyysi

Laadullisessa sisällönanalyysissä aineisto järjestellään selkeäksi kokonaisuudeksi. Aineistolähtöinen sisällönanalyysi jaetaan kolmeen osaan. Aluksi aineisto pelkistetään (reduointi). Seuraavaksi se ryhmitellään (klusterointi) etsien samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia. Lopuksi siitä luodaan teoreettisia käsitteitä (abstrahointi). Teorialähtöisessä sisällönanalyysissä luokittelu perustuu aiempaan teoreettiseen viitekehykseen. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108-113.)

Tässä aineistoanalyysissä hyödynnetään sekä aineisto- että teorialähtöistä analyysiä. Aineistoa (päiväkirja ja kysely) tarkastellaan teoreettisen viitekehyksen valossa, mutta ei tukeuduta vain siihen. Redusoinnissa pelkistetään päiväkirjan ja kyselyn vastaukset lyhyempään muotoon. Etenkin päiväkirjasta karsitaan työn kannalta epäoleellinen. Klusteroinnissa etsitään olennaisia teemoja päiväkirjasta ja vastauksista, ja ne ryhmitellään. Abstrahoinnissa näitä teemoja tarkastellaan teoriataustaa vasten.

3.5 WaGaWa-kysely

Avoin kysely (LIITE 1) laitettiin Facebook-ryhmään viides elokuuta, ja deadline oli kahdeskymmenes elokuuta. Kaikkia ryhmäläisiä pyydettiin vastaamaan. Kyselyn pystyi palauttamaan postitse ja sähköpostitse. Vastauksia hyödynnettäisiin anonyymisti, mutta postiosoite takasi mahdollisuuden, ettei tiedä, keneltä vastaus on tullut. 26 jäsenestä seitsemän vastasi, joten vastausprosentti oli 27%.

Vastaajaryhmä oli heterogeeninen, ja heidät luokiteltiin karkeasti kolmeen ryhmään. Ensimmäisenä oli kaksi musiikkia opiskellutta henkilöä, jotka opettavat musiikkia. Toinen sanoi työn lisäksi harrastavansa musiikkia aktiivisesti. Perheeseenkin kuuluu monipuolinen musiikin harrastus.

Toisessa ”ryhmässä” oli yksi musiikkialan ammattikorkeakoulututkinnon suorittanut henkilö, joka tekee vain sivutoimisesti musiikkialan töitä. Kolmannessa ryhmässä oli neljä henkilöä, jotka eivät ole opiskelleet musiikkia, mutta kuuntelevat sitä. Yksi soitti nuorempana bändeissä. Toinen oli ”itseoppinut musiikkiharjoilija”. Kolmas sanoi musiikkikoulutuksensa jääneen peruskouluun. Harrastepohjalta hän toimii musiikkialan taustatyöntekijänä. Tätä ryhmää käsitellään nimellä ”musiikkia opiskelemattomat”.

4 KUUNTELUPIIRIN KÄYTÄNNÖNTOTEUTUS

4.1 Alkuidea

Idea verkkopohjaiseen kuuntelupiiriin Naxos Music Libraryyn yhdistettynä tuli Tampereen pääkirjaston musiikkiosaston palvelupäälliköltä. Hän julkaisi ajatuksen Facebook-ryhmässä Musiikkikirjastolaiset tammikuuta 2015. (Rikkilä 2015b.) Ajatuksena oli kehittää kuuntelupiiri eri kirjastojen kesken. Projekti viivästyi, ja päätin toteuttaa sen pienemmässä mittakaavassa. Alkaessani suunnitella verkkokuuntelupiiriä Turun kaupunginkirjastolle sain tutorin Turun pääkirjaston musiikkiosastolta. Olin kiinnostunut kokeilemaan Naxos Music Librarya asiakastyössä. Kuuntelupiirin musiikkilajiksi valitsin länsimaisen taidemusiikin. Naxos Music Library tarjoaa sitä, ja uskon sen myös olevan myös vahva alueeni.

Musiikin perusteiden opetustaustani oli saanut minut vierastamaan kaanon-ajattelua länsimaisessa taidemusiikissa. Carl Dahlhausin (1983) mukaan teoksen historiallinen merkitys määräytyy pitkälti historioitsijoiden näkemysten ja ongelmanasettelujen mukaan (Dahlhaus 1983, 94). Kuuntelupiirissä halusin välttää valmiiksi tarjottua käsitystä siitä, mikä on merkittävää ja mikä ei. Pyrin etsimään vaihtoehtoja asioille, joista jo puhutaan. Teemaksituli ”klassista hittilistan ulkopuolelta”. Teosta voi arvioida sekä itsenäisenä että suhteessa historiaan (Dahlhaus 1983, 93). Kuuntelupiirin oli tarkoitus olla avoin molemmille tarkastelutavoille. Keskustelun johdattelemisen ja alustusten suhteen lähtökohta oli, että taidemusiikista pitää myös voida puhua yhtä rennosti kuin kevyestä musiikista.

4.2 Kuuntelupiirin suunnittelu

Aiheeseen perehtyminen alkoi helmikuun alussa tutustumisella Facebook-ryhmän ominaisuuksiin. Loin ryhmän, johon lisäsin tutorini jäseneksi ja ylläpitäjäksi. Kirjoitin Naxos-ohjeet ja aikataulurungon. Helmikuu kului pitkälti

teoslistan miettimiseen. Teeman alle sai sekä tuntemattomampia säveltäjiä että tunnettujen säveltäjien tuntemattomampaa musiikkia. Mietin, mistä voisi helposti syntyä keskustelua myös itse teoksen ulkopuolelta. Kun alustava lista oli koossa, alkoi taustatiedon kerääminen. Mietin, mikä olisi olennaista tietoa, mikä hauskaa pikkutietoa ja mitä voisi yhdistää muihin aiheisiin.

Suunnitteluvaiheessa ehdottelin ja käsittelin ideoita tutorini sekä tulevan graafikkoni kanssa salaisessa Facebook-ryhmässä. Piirin nimeksi tuli ”Kuunteluryhmä WaGaWa”. ”WaGaWa” viittasi termiin ”vakava musiikki”, mutta toimi myös lyhenteenä fraasille ”einwagemutigundgagaWagnis” (”uskalias ja hupsu seikkailu”). Tällä viitattiin kuuntelupiirin erilaisuutta tavoittelevaan sisältöön ja rentoon käsittelytapaan. Saksankieli viittasi kuuluisiin saksalaisiin ja itävaltalaisiin säveltäjiin. Kirjoitin WaGaWa-sanaan myös fiktiivisen oheistarinan(LIITE 2).

Maaliskuussa testasin ensimmäistä prototyyppiä kahden edellä mainitun henkilön kanssa. Kävi ilmi, että äänitteen kataloginumeron kopiointi ja liittäminen Naxos Music Libraryn hakukenttään oli älypuhelimella vaivalloista. Ratkaisu oli kappalekohtainen suora linkki, jonka tosin pystyin antamaan vain Vaski-asiakkaille. Kirjoitin Naxos-ohjeet uusiksi. Graafikkoni toivoi myös Spotify-linkkejä. Tutorini hyväksyi Spotifyn käytön. Loin maaliskuussa myös lopullisen, aluksi salaisen Facebook-ryhmän. Graafikkoni työsti taustakuvan.

Kuva 1. Kuunteluryhmä WaGaWan taustakuva.

4.3 Kuuntelupiirin markkinointi

Huhtikuun alussa valmistui mainos, jossa ilmoitettiin aloituspäiväksi torstai 23. huhtikuuta. Tutorini laitoi mainoksen Musasto-blogiin ja Facebook-sivulle sekä julisteina eri puolille Turun pääkirjastoa. Facebook-mainos ei saanut tykkääjiä. Lähetin mainoksen sähköpostitse Turun konservatorion ja Turun seudun musiikkiopiston kanslioihin. Seuraavana päivänä laitoin mainoksen niiden Facebook-sivuille. Näistä mikään ei herättänyt reaktioita.

Tutorini kertoi minulle, että Facebook yrittää saada käyttäjät maksamaan näkyvyydestä rajoittamalla sivun seuraajien näkemiä julkaisuja. Hän sanoi, että Facebookissa tykkäämisellä, jakamisella ja kommentoinnilla voi lisätä näkyvyyttä. Kannustin tuttuja tykkäämään mainoksesta. Itselläni oli Facebook-kavereina vain Turun pääkirjaston henkilökuntaa. Tuttavani tekemä jakaminen Facebookissa toi kuuntelupiirille jäseniä.

4.4 Kuuntelupiiritoiminnan aloitus ja läpivienti

Seitsemäspäivä huhtikuuta kehotin ensimmäisessä julkaisussa ihmisiä liittymään ryhmään. Kerroin myös, mistä löytyy tietoa kuuntelupiiristä. Seuraavana päivänä hain leppoisaan tunnelmaa jakamalla Monty Pythonin Beethoven-sketsin. Tämä sai neljä tykkäystä. Yksi ryhmäläinen jakoi Kummelin vastaavan sketsin Sibeliuksesta. Yhdeksäspäivä huhtikuuta jäseniä oli kertynyt kaksikymmentä. Kehotin myös jäseniä miettimään haluavatko he myöhemmin esitellä itse valitsimiaan kappaleita. Annoin jäsenille mahdollisuuden esitellä itsensä. Vain kolme henkilöä esittäytyi.

23. huhtikuuta esittelin ensimmäisen säveltäjän. 21. heinäkuuta esittelin viimeisen teoksen, johon viimeinen osallistujakommentti tuli neljäspäivä elokuuta. Elokuun puolessavälissä kiitin osallistujia ja ilmoitin tulossa olevasta osallistujakyselystä. Julkaisun nähneitä oli 13.

4.5 Osallistujamäärä

Alkuvaiheessa seuraajia oli enemmän kuin lopussa. Teos- ja säveltäjajulkaisut nähneitä oli maksimissaan 24 (ensimmäinen teosjulkaisu) ja minimissään 17 (viimeinen teosjulkaisu). Vaikuttaa siltä, että osa muutti jossain vaiheessa Facebook-asetusta niin, että päivitykset eivät näy automaattisesti. Suuri osa seurasi silti loppuun asti, vaikka ei olisi osallistunut ryhmän toimintaan.

Alla olevasta kaaviosta näkee, kuinka moni näki julkaisut ja kuinka moni kommentoi ja/tai tykkäsi. Osa säveltäjä- ja teosjulkaisuista oli erikseen. Sekä julkaisut nähneiden että niitä kommentoivien määrä laski selvästi loppua kohden.

Taulukko 1. Julkaisuja nähneet, kommentoineet ja niistä tykänneet.

Säveltäjä	nähneitä	kommentoijia	tykkäyksiä
1. Olivier Messiaen	23	4	0
teos	25	6	0
2. Tony Banks	23	4	1
teos	23	6	1
3. Mohammed Fairouz	22	0	0
teos	22	4	0
4. Ralph Vaughan Williams	21	2	1
5. Germaine Tailleferre	20	2	1
teos	20	2	1
6. Claude Debussy	18	3	2
7. Valentin Silvestrov	16	0	2
teos	16	2	1

Tykkäyksistä neljä oli sellaisia, että tykkääjä ei osallistunut kyseiseen keskusteluun. Eräs ryhmäläinen kommentoi vain kerran kuuntelupiirin aikana,

mutta seurasi. Toinen kommentoi kaksi kertaa – kerran säveltäjää ja kerran muuta julkaisua. Osallistumattomuus ei siis välttämättä tarkoittanut, että toimintaa ei seurattu.

Ylimääräisiä ei ryhmässä juuri keskusteltu. Jotkut kommentoijat eivät vastanneet vastakysymyksiini tai kommentteihini. Toivoin, että osallistujat kommentoisivat myös toistensa julkaisuja, joten viivästin hieman omaa kommentointiani. Pelkäsin myös sitä, että joku tulkitsee kommenttini viimeiseksi sanaksi. Ne, jotka tunsivat toisensa paremmin, kommentoivat enemmän toistensa julkaisuja.

Kyselyyn vastanneet kokivat myös keskustelijoiden määrän pieneksi. Toinen musiikin opettaja oli yllättynyt, kun suuri osa ryhmään nopeasti liittyneistä ei osallistunut keskusteluun, vaikka hänestä ”vetäjä kommentoi innostavasti, aktivoi osallistujia vuorovaikutukseen ja reagoi kommentteihin nopeasti”. Hän piti 5-10 henkilöä toimivana keskustelijamääränä tällaiselle piirille. Toinen musiikin opettaja piti 10-20 henkilöä sopivana keskustelijamääränä. Silloin on ”helpohkoa seurata toisten ajatuksen juoksua, eikä keskustelu rönsyile liikaa asian ohi”. Musiikkialan amk-tutkinnon suorittanut oli pettynyt keskustelun vähyyteen, mutta ei osannut sanoa sopivaa keskustelijamäärää.

”Musiikkia opiskelemattomista” yksi olisi kaivannut ryhmään enemmän ihmisiä keskustelun lisäämiseksi. Toinen otti esiin suuren eron jäsenten ja osallistuneiden määrän välillä. Hän piti toisaalta hyvänä sitä, että keskustelut pysyivät hyvässä mittakaavassa, eivätkä siirtyneet aiheen ulkopuolelle. Hän odotti jäsenten kirjoittavan kappaleiden herättämistä tuntemuksista sekä sitä, että voisi ”avoimesti heitellä asioita”. Molemmat toteutuivat.

Kyselyyn vastanneista kaksi ei osallistunut ryhmän toimintaan. Toisen oli tarkoitus osallistua aktiivisesti, mutta hänelle ilmaantui este elämäntilanteessa. Toisen oli aluksi tarkoitus osallistua, mutta ei osannut sanoa, miksei lopulta osallistunut. Yksi vastaaja ei ajankäytöllisistä syistä ollut niin aktiivinen kuin oli tarkoitus.

Vastaajista kaksi siis piti hyvänä sitä, ettei eksytä ulos aiheesta. Avoimessa

kyselyssä ei voi tehdä tarkentavia kysymyksiä. Muuten heiltä olisi voinut kysyä, kuinka paljon keskustelu heistä voi rönseyllä varsinaisen aiheen ulkopuolelle.

4.6 Mukaan liittymisen syitä ja odotuksia

Ryhmään liittymistä motivoineet seikat olivat samanlaisia kuin lukupiireissä. Keskustelua käsiteltiin jo edellisessä luvussa. Monet odottivat myös tutustumista uudenlaiseen musiikkiin. Toinen musiikin opettajista odotti kuulevansa musiikkia klassisen kaanonin ulkopuolelta ja pääsevänsä keskustelemaan siitä vapaamuotoisesti oppilaitaan (nuoret ja lapset) vanhempien ihmisten kanssa. Hänestä musiikinäytteet olivat kiinnostavia ja hyvin valittuja. Myös musiikkialan amk-tutkinnon suorittanut piti ajatusta kuuntelupiiristä mielenkiintoisena lähestymistapaa tuntemattomampiin kappaleisiin ja säveltäjiin. ”Musiikkia opiskelemattomista” kaksi piti kuuntelupiirinä hyvänä tapana kuunnella enemmän klassista musiikkia. Jälleen olisi voinut tehdä lisäkysymyksen, kuuntelevatko he muuten lainkaan klassista. Yksi odotti keskustelun lisäksi itselleen uutta musiikkia sekä keskustelua. Molemmat toteutuivat. Yksi liittyi uteliaisuudesta sisältöä kohtaan. Hän piti sen monipuolisuudesta.

Musiikin opettajista toinen piti kuuntelupiirin sisältöä mielenkiintoisena oman musiikinhistoriaopetustyönsä kannalta. Kuuntelupiiri kiinnosti myös toimintatapana. Toinen musiikin opettaja piti verkkokuuntelupiiriä uutena ja mielenkiintoisena ideana. Hän kehui sitä verkkolukupiireistä tuttua seikkaa, että verkkokuuntelupiiri ei ole aikaan ja paikkaan sidottu. Hän lähti avoimin mielin seuraamaan kommentointia. Tämä tuki sitä ajatusta, että vaikka ei kommentoi, voi saada kuuntelupiiristä jotain irti. Lukupiirien tapaan esiin nousivat myös alustukset. Musiikkialan amk-tutkinnon suorittanut odotti saavansa pohjatietoa kappaleista ja säveltäjistä.

4.7 Muutoksia suunnitelmiin

Teokset oli tarkoitus julkaista viikon välein, mutta tästä poikettiin jo kolmannen teoksen kohdalla. Keskustelu hidastui, joten pidensin käsittelyä kahteen viikkoon. Verkkokeskustelu on ajallisesti joustavaa, mutten halunnut teosten kasaantuvan kommentteja odottamaan. Pyrin siihen, että teoksen käsittely on ainakin alkanut ennen seuraavan säveltäjän esittelyä. Kun olimme siirtyneet kahteen viikkoon, kommentteja ei yleensä tullut ensimmäisen viikon aikana.

Lopullinen teoslista poikkesi myös järjestykseltään alkuperäisestä jo toisen teoksen kohdalla. Yritin lukea tilannetta ja kokeilla vaihtelevuutta. Sain tällaisen toiveen myös eräältä jäseneltä. Lisäksi kaksi teosta jäi pois.

Taulukko 2. Lopullinen teosaikataulu.

23.4. Olivier Messiaen	25.4. teos
3.5. Tony Banks	4.5. teos
17.5. Mohammed Fairouz	18.5. teos
1.6. Ralph Vaughan Williams + teos	
15.6. Germaine Tailleferre. Ei vain tiettyä teosta.	
28.6. Claude Debussy + teos	
21.7. Valentin Silvestrov + teos	

5 KUUNTELUPIIRISSÄ ESIIN NOUSSEITA TEEMOJA

5.1 Osallistujien näkemyksiä teoksen käsittelyn kestosta

Kuuntelupiirissä ei ensimmäisen viikon aikana yleensä syntynyt keskustelua. Kyselyyn vastanneista suuri osa piti kuitenkin viikkoa hyvänä aikana teoksen käsittelylle. Toinen musiikin opettaja oli viikon kannalla, mutta hänestä oli hyvä, että kappaleita pystyi kommentoimaan myöhemminkin. Toisen musiikin opettajan mielestä käsittelyaika riippuu musiikista. Hänestä itselle outo musiikki vaatii enemmän aikaa ja juuri oikean hetken ja mielialan. Lisäksi ajatusten sanoiksi pukeminen voi viedä aikaa. Tämän on voinut olla yksi syy viivyttelyyn kommentoinnissa.

Musiikkialan amk-tutkinnon suorittanut huomasi tahdin rauhoittuneen kuuntelupiirissä. Hän piti sopivana niitä aikoja, joihin päädyttiin. ”Musiikkia opiskelemattomista” kaksi piti viikkoa hyvänä. Yksi ehdotti jopa kolmesta päivästä viikkoon. Yhden mukaan käsittelyaika riippuu teoksesta ja keskustelusta.

On mahdollista, että vastaajat tarkoittivat viikon olevan hyvä aika teoksen käsittelylle sitten, kun teos on kuunneltu ja keskustelu aloitettu. Kysymyksessä käytetyn sanamuodon ”teoksen käsittely” oli tarkoitus pitää sisällään myös teoksen kuuntelu. Ei kuitenkaan voi olla varma, laskivatko vastaajat kuuntelemisen mukaan teoksen käsittelyyn. Tässä mielessä kysymys ei ollut täysin validi.

5.2 Ryhmäläisten aktivointi osallistujien näkökulmasta

Kannustin jo alussa ryhmäläisiä linkittämään klassisia teoksia. Kaksi henkilöä teki näin. Ensimmäinen johti lyhyeen, kevyeen sanailuun toisen ryhmäläisen kanssa. Toista kommentoin vain minä, ja julkaisija vastasi. Lisäksi yksi ”tykkäsi” siitä. Kumpikaan ei alustanut teostaan, mutta sitä ei pyydettykään. Noin

kuukautta myöhemmin toinen edellä mainituista jakoi Glenn Gouldista tehdyn pilailuvideon ("Glenn GouldShreds"), johon vastasin samanlaisella videolla. Tykkäyksiä tai kommentteja ei tullut. Myöhemmin sama henkilö linkitti toisen kappaleen. Kommunikointi jäi meidän väliseksi.

Kyselyssä osallistujilta tiedusteltiin, kiinnostaisiko heitä valita ja esitellä teoksia. Toinen musiikin opettaja olisi kiinnostunut tekemään sekä teosten valintaa että esittelyä. Toinenkin olisi kiinnostunut, muttei tässä elämänvaiheessa. Musiikkialan amk-tutkinnon suorittaneella olisi kiinnostusta mutta ei ehkä aikaa. "Musiikkia opiskelemattomista" yhdellä olisi ehkä kiinnostusta teosten valintaan ja esittelyyn. Yhdellä taas "ei välttämättä" ole. Tulkitsen tämän niin, että se on varovainen "ei". Yhtä kiinnostaisi tehdä teosvalintoja, mutta ei esittelyjä. Toista kiinnostaisi miettiä teoksia nimenomaan tiettyyn teemaan liittyen.

Vastauksia tarkastellessa kannattaa huomioida, että kysymyksessä mainittiin "teosvalintoja ja esittelyjä". On mahdollista, että henkilöt, jotka vastasivat "ehkä" ja "ei välttämättä", olisivat vastanneet eri tavalla, jos kysymyksessä olisi mainittu "teosvalintoja ja/tai esittelyjä".

Keskustelemisen aktivoimiseen Kuunteluryhmä WaGaWassa pyrittiin hyvillä alustuksilla ja osallistujia innostavalla kommentoinnilla vetäjän taholta. Musiikkialan amk-tutkinnon suorittanut henkilö sanoi pohjustusten olleen hyviä. Toinen musiikin opettajista sanoi vetäjän kommentoineen innostavasti ja aktivoineen osallistujia vuorovaikutukseen.

5.3 Vuorovaikutus

Keskustelussa esiintyi arvottamista jo alussa. Ensimmäinen teos herätti sekä positiivisia että negatiivisia tunteita:

H1: Musta kauhean hieno ja vangitseva soundimaailma, joka herättää mussa mielikuvia, jollaisia ei ootullu mistään muusta musasta. Jopa jonkinlaisia värimaisemia, mikä ei oo mulla ollenkaan yleistä.

H2: Itseäni jotenkin nyppii toi yks laskeutuva melodinen motiivikuvio mikä tossa pyörii toistuvasti.Mä koen sen jotenkin niin geneeriseksi.

Eräs osallistuja piti kovasti toisena julkaistusta teoksesta. Hän innostui kirjoittamaan kolme kommenttia peräkkäin.

H3: Pidän tästä paljon enemmän kuin edellisestä kappaleesta. Mun makuun enemmän tapahtuu,nopeatempoisempaa ja hienoja muuttujia. En oisuskonu että voi upota näin hyvin (nauruhymiö)

H3: Tällästäklasariamulle,kiitos. Hyvät melodiat. Pidän siitä kun ei jäädä junnaamaan paikalleen ja pitäisi tajuta siinä junnaamiskohdassa joku huikea nousu. If youknowwhat I mean... Jöö,olen puhunut.

H3: Niin joo ja hyvät viulut (tykkäyshymiö)

Kolmesta yllä olevasta kommentista voi lukea, että kuulija on saanut elämyksen. Vaikuttaa myös siltä, että hän ei tavallisesti kuuntele klassista, mutta nyt kuuli klassisen teoksen, josta piti. Juuri tämä oli yksi kuuntelupiirin tavoitteista.

5.3.1 Yhteinen kieli

Lukupiirissä keskustelun on hyvä olla tasa-arvoista, ja samaan pyrittiin tässä kuuntelupiirissä. Toisaalta ohjatuissa piireissä ihmisillä ei usein ole paljon yhteistä. Kuunteluryhmä WaGaWassa näkyikin välillä, kuka on opiskellut musiikkia ja kuka ei. Pyrin vastaamaan kommentteihin sopeutumalla kirjoittajien tyyliin. Välillä kuitenkin mietin, innostuinko liikaa kommentoimaan musiikkia sitä opiskelleen näkökulmasta. Alla on esimerkki tällaisesta kommentistani.

Vetäjä: Jännästi eri sävellajeja (tai miksi niitä kutsuukin - asteikoita) päällekkäin.

Eräs osallistuja mainitsi eräästä teoksesta keskustellessa ”klusterit”. Minun olisi ehkä kannattanut avata termiä, koska kaikki sitä tuskin tunsivat. Kerran eräs henkilö käytti termiä ”atonaalinen”. Tällä kertaa huomasin selittää termin niille,

jotka sitä eivät ehkä tunteneet. Yritin selittää tämän taidemusiikista tutun termin huumoria käyttäen, ja tarjosin myös Wikipedia-linkin.

Muutaman teoksen kohdalla mainitsin ja avasin termit ”ohjelmamusiikki” ja ”absoluuttinen musiikki”, koska halusin tarjota yleisiä käsitteitä ihmisille, joille taidemusiikki ei ole tuttua. Yksi osallistuja, joka ei teoksia kommentoinut, kommentoi tätä. Toinen mainitsi absoluuttisen musiikin vielä myöhemmin eri teoksen kohdalla.

Osallistujien näkemyksiä yhteisestä kielestä

Toinen musiikin opettaja koki, että kuuntelupiirin väki oli niin heterogeenistä, että yhteisen kielen puute haittasi keskustelua. Toisen musiikin opettajan mielestä hyvässä kuuntelupiirikeskustelussa vältetään elitististä termeillä kikkailua, taitermit pitää ainakin avata. Hän ei tosin viitannut tähän kuuntelupiiriin, vaan puhui yleisellä tasolla.

”Musiikkia opiskelemattomista” yksi toi myös esiin vastausten selkeän eron ”musiikin opiskelijoiden ja ei-opiskelijoiden” välillä. Musiikkia opiskelleiden vastaukset olivat hänestä analyyttisempiä ja teoreettisempia. Hänen mielestään se voi vaikuttaa muiden kynnykseen kommentoida. Hän ehdotti, että musiikin ”opiskelijat ja ei-opiskelijat” voisivat keskustella eri ryhmissä, ja kommentointeja voisi tutkia rinnakkain. Kuuntelupiiriä suunnitellessa harkittiinkin sitä vaihtoehtoa, että voisi tarvittaessa perustaa eri chattiryhmiä Facebook-ryhmään. Tämä voisi olla hyvä ratkaisu, jos näyttää siltä, että osallistujat eivät koe keskustelua tasa-arvoiseksi.

5.3.2 Huumori

Kirjastojen toimintaan verkossa on suositeltu huumoria. Jo tämän kuuntelupiirin nimessä yhdistyi humoristisesti sekä sen sisältämä musiikkityyli (nk. vakava musiikki) että kevyempi keskustelutapa (”WaGaWa”-kirjoitusasu

oheistarinoineen). Yritin pitää huumoria mukana koko kuuntelupiirin ajan. Jo ensimmäisen säveltäjän, Messiaenin, esittelyssä kirjoitin seuraavan lauseen:

Vetäjä: M:n musiikissa kuullaankin kosolti lintujen melodioita soittimille sovitettuna (linnuilla ei liene varaa palkata asianajajaa...?)

Neljännän säveltäjä- ja teosesittelyn aloitin sarkastisella lauseella ”Palatkaamme teemaan ’kuolleet länsimaiset miessäveltäjät’”. Nauroin taidemusiikin kaanonille, mutta en tiedä miten muut kommentin kokivat.

Yritin pitää tunnelman leppoisana myös välikevennyksellä. Kesäkuun alussa kävin työpäivän aikana kirjoittamassa alla olevan julkaisun. Kolme tykkäystä tuli, joten ainakin joitakin se viihdytti.

VÄLIKEVENNYS: Joku talon työntekijä tuli juuri musiikkikirjaston tiskille paperin kanssa. Sanoi löytäneensä sen jonkun patsaan juurelta, ja että ”tämä on varmaan roska”. Totesin, että ”joo, roska on”, ja heitimme sen menemään. Oli tämän kuuntelupiirin mainos...Seuraava kipale tulee tämän illan aikana.

👍 Tykkää 💬 Kommentoi ➦ Jaa

3 henkilöä tykkää tästä.

✓ Nähyt 21

Kuva 2. Välikevennys.

Claude Debussyn pastoraalisen teoksesta keskustellessa eräs henkilö mainitsi sanan ”landemusa”. Toinen vastasi ”landemusaa’, siis kantria?”. Jatkoin vitsiä, mutta siihen ei reagoitu. Eräs henkilö kommentoi samaa teosta seuraavasti:

H3: Ajoittain sellasta herkkää aortan väpätystä, sitten sellasta tepsuttelua...herkkismuutetaanmaailmavillasukatjalassa?

Jatkoin tätä vitsailua yhden julkaisun verran. Yksi ”tykkäsi” siitä, mutta huumorini ei tainnut pahemmin purra, ja keskustelu päättyi.

Osallistujien näkemyksiä huumorin käytöstä

Kyselyssä ei kysytty huumorista, mutta se tuli vastauksissa esiin. Vastaajat eivät olleet täysin vakavan keskustelun kannalla. Toisen musiikin opettajan mielestä hyvä keskustelun pitäisi olla rentoa ja erilaisia tulokulmia asiaan sallivaa. Hän korosti tätä erityisesti klassisessa musiikissa, johon ”liittyy perinteisesti pönötystä”. Hänestä huumoria ei pidä kuitenkaan olla liikaa, koska kuuntelu voi olla joillekin tosi vakava paikka. Toiselle musiikin opettajalle kävisi monenlaiset keskustelutyylit, kunhan ei ole liian tosikkomaista. Hän piti myös kuuntelupiirin nimeä hauskana.

Kaksi ”musiikkia opiskelematonta” kaipasi humoristisen vakavaa keskustelua. Toinen heistä lisäsi tilannekohtaisuuden. Yksi kaipasi ehdottomasti humoristista keskustelua, ”sillä kukaan ei jaksakaan lueskella kamalan raskasta ja vakavaa tekstiä etenkään, kun pitäisi inspiroitua ja pitää avoin mieli teoksia kuunnellessa”. Hänestä huumori kannustaa myös niitä henkilöitä kommentoimaan, jotka eivät ole opiskelleet musiikkia.

Halusin tässä kuuntelupiirissä keskustella rennosti musiikkityylistä, josta usein keskustellaan jäykästi. Halusin myös hausalla käsittelytyylillä tuoda taidemusiikkia lähestyttävämmäksi niille, jotka eivät sitä kuuntele. Kahdesta vastauksesta kävi ilmi, että ainakin joitakin tällainen lähestymistapa miellyttää.

Osallistujien muita ajatuksia vuorovaikutuksesta

Toinen musiikin opettajista piti tässä kuuntelupiirissä hyvänä sitä, että ”klassiseen musiikkiin suhtauduttiin ilman perinteisiä arvoasetelmia ja vuorovaikutuksena oman musiikkikokemuksen kautta”. Hänestä kuuntelupiirissä pitäisi syventyä aihepiiriin kunnolla, eikä puhua pelkkiä pinnallisuuksia.

Toinen musiikinopettaja kaipasi ympäristöä, jossa mielipiteet voi perustella. Musiikkialan amk-tutkinnon suorittaneen näkemyksen mukaan luontevinta olisi,

että kaikki voivat keskustella omalla tyylillään, mutta sivistyneesti. Eräs ”musiikkia opiskelemattomista” sanoi keskustelutyylin riippuvan osanottajista.

5.3.3 Rönsyily

Yritin välillä etsiä musiikista aasinsiltaa muihin aiheisiin, mutta niihin ei tartuttu. Erääseen keskusteluun esimerkiksi linkitin kyseisestä säveltäjästä vaikutteita saaneen Miles Davis –kappaleen. Tähän ei reagoitu. Ei voinut olettaa, että ryhmäläinen, joka ei kuuntele klassista musiikkia, olisi kiinnostunut klassisen säveltäjän soinnutuksen vaikutuksesta jazz-kappaleeseen. Halusin kuitenkin tuoda esille eri tyylien vaikutuksen toisiinsa.

Kuuntelupiirin alussa tuliosallistujiltateemaan liittyvää rönsyilyä. Eräs osallistuja puhui Messiaenin kohdalla toisesta säveltäjästä, joka myös on käyttänyt lintujen laulua sävellysmateriaalina. Toinen kirjoitti ondesMartenot–soittimesta, jota Messiaen on käyttänyt. Minä kommentoin näitä, mutta enempää keskustelua ei syntynyt. Yritin johdatella keskustelua populaari- ja taidemusiikin rajan häilyvyydestä kysymällä voisiko kyseinen teos olla myös jonkun ”hörhöpopparin” tuotos. Sunn o))) –yhtye ja TwinPeaks mainittiin, mutta keskustelu ei jatkunut siitä eteenpäin.

Kahden säveltäjän kohdalla eräs osallistuja viittasi aiempiin keskusteluihin. Sain tavallaan mukaan tietopalvelua, koska hän kysyi muun muassa kahden kuuntelupiirissä käsitellyn säveltäjän mahdollisista yhteyksistä. Vastasin verkkolähteitä käyttäen.

5.4 Osallistujien näkemyksiä vetäjän tuttuudesta

Kuunteluryhmä WaGaWaan liittyi jäseniä, joita en tuntenut, mutta aktiivisimmat keskustelijat olivat minulle entuudestaan tuttuja. Osa heistä tunsivat myös toisensa. Kuuntelupiirin aikana aloin kokea, että vetäjän tuntemattomuus saattoi estää monia osallistumasta.

Toiselle musiikin opettajalle vetäjä oli tuttu, mutta hän ei uskonut sillä olleen merkittävää vaikutusta osallistumiseensa. Toiselle musiikin opettajalle vetäjä ei ollut tuttu. Hän ei pitänyt sitä huonona asiana, koska tuntemattoman vetäjän kanssa kommentointi on ehkä helpompaa, kun voi pysyä vain itse asiassa eli musiikissa. Musiikkialan amk-tutkinnon suorittanut ei olisi osallistunut kuuntelupiiriin, jos vetäjä ei olisi ollut tuttu. Hän uskoi myös, että keskustelu oli hänen osaltaan vapautuneempaa kuin mitä olisi ollut tuntemattomassa ryhmässä. Hän voisi osallistua tuntemattomankin vetämään piiriin mutta voisi olla varautuneempi.

”Musiikkia opiskelemattomistakin” yksi sanoi, että tässä tapauksessa vetäjä oli tuttu, mutta se ei ole välttämätöntä. Yhdellä vetäjän tuttuus vaikuttaa jossain määrin. Yksi arveli, että tutun vetäjän kanssa arastelee vähemmän alussa.

Suuri osa niistä ryhmän jäsenistä, jotka eivät osallistuneet keskusteluun, jättivät vastaamatta myös kyselyyn. On siis mahdoton sanoa, miksi he eivät osallistuneet. Ryhmässä oli ihmisiä, jotka tunsivat minut ainakin jossain määrin, mutta eivät silti osallistuneet. Toisaalta yksi, joka ei tunne minua lainkaan, kommentoi kaksi kertaa. Verkkolukupiirissä vetäjän tuttuudella on todettu olevan suuri merkitys. Huomasin kuuntelupiirissä, että se vaikutti ainakin aktiivisimpien jäsenten liittymiseen. Kyselyn vastausten perusteella merkitys ei kuitenkaan ole niin suuri kuin miltä se vetäjän näkökulmasta vaikutti.

5.5 Aktivoivat aiheet ja bonukset

Kuuntelupiirissä oli kolme säveltäjää, joiden odotin herättävän keskustelua laajemmasta teemasta. Yksi oli arabitaustaisen yhdysvaltalais säveltäjä, joka yrittää lisätä ymmärrystä kulttuurien ja uskontojen välillä. Pidin tätä hyvänä aiheena Charlie Hebdo-iskujen jälkeen. Säveltäjäjulkaisu ei saanut yhtään kommenttia tai tykkäystä. Teos tosin yllätti erään henkilön positiivisesti, koska siinä ei hänestä ollut lännen ja idän perinteiden yhdistämiseen liittyviä kliseitä. Tämä johti erilaiseen rönsyilyyn kuin mitä odotin, kun hän linkitti kappaleet,

joissa kulttuurien kohtaaminen on onnistunut hyvin. Tästä olisi voinut jatkaa kulttuurien kohtaamiseen musiikissa, mutta minä olin ainoa, joka reagoi.

Germaine Tailleferre oli tuntemattomaksi jäänyt, nk. LesSix-ryhmään kuulunutranskalainen säveltäjä. Yritin nostaa keskustelua siitä, miten historiankirjoitukseen jäävät säveltäjät ovat aina jonkun valikoimia. Johdatteluna kysyin, ansaitisiko Tailleferreehkä enemmän huomiota. Eräs osallistuja kertoi opettajasta, joka oli väittänyt kaikkien LesSix -säveltäjien olleen miehiä. Kun opettaja lopulta uskoi Tailleferren olleen nainen, hän sanoi, ettei säveltäjällä sitten ole merkitystä. Tästä olisi saanut aasinsillan historiankirjoitukseen, mutta kukaan ei tarttunut siihen. Eräs henkilö, joka koko aikana kommentoi vain kerran, ”tykkäsi” tästä säveltäjäjulkaisusta. Tämä osoitti, että keskustelua seurattiin, vaikka siihen ei osallistuttu.

Kolmatta säveltäjää kukaan ei kommentoinut, mutta kaksi ”tykkäsi”. Teosta kommentoi lyhyesti kaksi henkilöä, ja kolmas ”tykkäsi”. En odottanut suurta keskustelua Venäjä-Ukraina-konfliktista, mutta arvelin, että tämä ukrainalainen nykysäveltäjä olisi hieman kiinnostanut. Säveltäjän synnyinmaa ei kuitenkaan tuonut teoksen käsittelylle lisäarvoa.

Pidin kuuntelupiirin päätteeksi pienimuotoisen visailun käyttämällä Facebook-ryhmän kysy-toimintoa. Julkaisin neljä kysymystä liittyen käsittelemiiimme säveltäjiin tai teoksiin. Jokaisessa oli kolme vastausvaihtoehtoa.

KYSYMYKSET 3. Debussy ei halunnut leimautua impressionistiksi, jollaisena hänet yhä tunnetaan. Hän piti itseään symbolismin edustajana. Millaiseksi Debussy luonnehti ihmisiä, jotka luokittelivat hänet "impressionistiksi"?

2. Imbesilli +2

1. Ismejä kumartava akateemikko

3. Musiikkia ymmärtämätön pseudointellektuelli

Lisää vastausvaihtoehto...

 Tykkää Kommentoi Jaa

✓ Nähty 14

Toni Lehto (LÄHDE: All Music.com)

4. elokuuta kello 15:50 · Tykkää

Toni Lehto Vastausaika meni umpeen. Kaksi vastausta tuli. (Kuvitelkaa Janne Porkan ääni) "Se on OIKEIIIIIIINN!!!!"

3 min · Tykkää

Kuva 3. Visailuesimerkki.

13-14 henkilöä näki kysymykset. Kysymykset olivat pitkään nähtävillä, mutta suurta vastausintoa ei löytynyt. Yksi henkilö vastasi kolmeen, kaksi kahteen ja yksi yhteen.

5.6 Markkinoinnin merkitys WaGaWaan osallistumiseen

Kuunteluryhmä WaGaWan markkinoinnissa eniten jäseniä tuntui tuovan suora ilmoittaminen ihmisille sekä jakamien tuttavien kautta. Tunnistin jäsenlistasta joitakin tutun tuttuja. Kyselyyn vastanneista yksikään ei saanut tietoa kuuntelupiiristä Musaston tai musiikkiopiston Facebook-sivun kautta. Toinen musiikin opettajista sai tiedon minulta. Toinen muisteli saaneensa sen musiikin opettajien ryhmässä, johon tiedän ensiksi mainitun opettajan sen jakaneen. Musiikkialan amk-tutkinnon suorittanut sai tiedon minulta. "Musiikkia opiskelemattomista" kolme sai tiedon suoraan minulta. Yksi sai tiedon toiselta osallistujalta.

Mainostamiseen käyttämäni aika oli hyvin lyhyt. Myös eräs kyselyyn vastannut totesi, että mainostamiseen kannattaa varata tarpeeksi aikaa. On mahdoton sanoa, liittyikö joku ryhmään nähtyään mainoksen Musasto-blogissa tai musiikkiopiston Facebook-sivulla, mutta tykkäyksiä mainos ei ainakaan saanut.

5.7 Kuuntelupiiri ja verkkopalvelut

Naxos Music Libraryn kuunteluohjeet löytyivät Facebook-ryhmän tiedostovalikosta, mutta ryhmäläiset saivat ne vielä erikseen jokaisen kappaleen kohdalla. Vetäjän näkökulmasta Naxos tuntui helppokäyttöiseltä. Kun oli vielä suora linkki johonkin kappaleeseen, kulkeminen vaikutti yksinkertaiselta.

Jo kuuntelupiirin alussa näytti siltä, että ryhmässä oli paljon henkilöitä, jotka eivät ole Vaski-kirjaston asiakkaita. Koska Naxos-kontaktipisteessä liikkuminen oli hieman vaivalloisempaa ei-Vaskilaisille, pelkäsin heillä olevan korkeampi kynnyks osallistua. Tarjosin jo ensimmäisestä teoksesta lähtien Naxoksen rinnalle Spotify-linkin. Kaikkia kuuntelupiirin alkuperäisessä listassa olleita teoksia ei ollut Spotifyssa, ainakaan samoina versioina. Osa teoksista jäi kuitenkin pois, ja jäljelle jääneet löytyvät sieltä. Kun myöhemmin annoin erääseen teokseen vain Naxos-linkin, eräs jäsen kysyi Spotify-linkkiä.

Vetäjän näkökulmasta Facebookissa oli hyvää se, että ryhmän saa välillä pois niiden näkyvistä, jotka eivät ole jäseniä. Muutin ryhmän suljetuksi jo melko alussa. Toivon sen laskevan osallistumiskynnystä. Suljettu ryhmä ei kuitenkaan tuonut lisää kommentoijia, joten vaihdoin sen julkiseksi. Muutkin kuin jäsenet näkivät nyt julkaisut, ja uskoin lisäsi potentiaalisten uusien jäsenten määrää.

Vetäjän näkökulmasta Facebookin tykkäys-ominaisuus oli loistava. Kaikilla ei välttämättä ollut aikaa tai innostusta kirjoitella, mutta tykkäämisellä pystyi ilmaisemaan, että piti jostain aiheesta. Jälkeenpäin huomasin toiminnan tasolla, että selaaminen on helpompaa, jos säveltäjä ja teos ovat samassa julkaisussa.

Osallistujien näkemyksiä verkkopalveluista

Naxos Music Library muodostui kompastuskiveksi monelle jäsenelle, joten asiakaskokemus ei toiminnan tasolla täysin onnistunut sen osalta. On mahdotonta arvioida, millainen tilanne olisi ollut, jos Spotify-vaihtoehtoa ei olisi ollut alusta lähtien. Toinen musiikin opettaja käytti Naxos Music Librarya vain kerran, koska Spotify-linkit oli helpompi avata. Hänestä Naxos oli helppokäyttöinen, mutta hän ei saamattomuuttaan käyttänyt sitä. Toisenkin musiikin opettajan mielestä Naxos oli helppokäyttöinen, kun siihen keskittyi. Musiikkialan amk-tutkinnon suorittanut taas ei käyttänyt Naxosta lainkaan.

”Musiikkia opiskelemattomista” yksi ei käyttänyt lainkaan Naxos Music Librarya. Yhden mielestä se oli hankalatai se toiminut mutkattomasti. Yhden vastaajan mukaan Naxos Music Library on ”suorastaan saatanasta, käyttöliittymä ja käytettävyys ala-arvoisia”. Yksi käytti sitä aluksi, mutta siirtyi Spotifyn ja Youtuben käyttöön, koska ne ”ovat selkeämpiä käyttää ja näin myös käyttäjä/silmäystävällisempiä”. Hänestä Naxos toimi hyvin, kun sitä oppi käyttämään, mutta pelkästään sen käyttäminen olisi voinut olla puuduttavaa. Itse en tarjonnut YouTube-linkkejä käsiteltäviin teoksiin kuin kerran, ja sekin oli YouTube-käyttäjän oma versio eräästä teoksesta.

Spotify koettiin Naxosta miellyttävämmäksi teknisesti. Toinen musiikin opettaja käytti kuuntelupiirissä Spotifyta YouTuben ohella. Hänestä Spotify oli kätevä ja helppokäyttöinen. Toisen opettajan mielestä Spotify on ”ihan ok”. Musiikkialan amk-tutkinnon suorittanut käytti Spotifyta. Hänestä sen käyttö oli sujuvaa, eikä tekniikka häirinnyt kuuntelukokemuksia. Yhden ”musiikkia opiskelemattoman” mielestä Spotify toimi moitteettomasti, ja se madalsi kynnystä osallistua. Yksi piti Spotifyta Naxosta parempana, mutta salasanaat unohtuvat helposti. Toinen koki Spotifyn selkeäksi sekä helppolukaiseksi värimaailman ansiosta. Yksi ei käyttänyt Naxosta eikä Spotifyta. Todennäköisesti hän kuunteli teoksia jonkun toisen seurassa.

Toinen musiikin opettaja löysi Facebookista sekä hyviä että huonoja puolia kuuntelupiirin keskustelualustana. Hyvää oli riippumattomuus etäisyydestä ja

aikataulusta. Huonoa oli se, että ihmiset eivät tutustu samalla tavalla kuin fyysisessä ympäristössä. Toinenkin opettaja piti aikataulun joustavuudesta. Musiikkialan amk-tutkinnon suorittaneen mielestä Facebook-ryhmä toimii teknisesti hyvin kuuntelupiirin järjestämiseen. Hän kaipasi kuitenkin mahdollisuutta keskustella tuntemattomana, koska oikeat nimet eivät tuo lisäarvoa verkkokuuntelupiirille, ja joillakin voisi olla matalampi kynnyks osallistua.

”Musiikkia opiskelemattomista” yksi kehui sitä, että Facebookissa saa nopeasti ilmoituksen ryhmän tapahtumista. Hänestä sitä oli helpompi käyttää kuin muita foorumeita, ja Facebook on joka tapauksessa koko ajan käytössä. Toinenkin piti Facebook-ryhmän seurattavuudesta. Hänestä Facebookissa on myös helppo lukea toisten kommentteja ja vastata.

5.8 Osallistujien näkemyksiä hyvästä verkkokuuntelupiiristä

Kuunteluryhmä WaGaWa toimi verkkokuuntelupiirin pilotointina. Sen oli myös tarkoitus synnyttää yleisellä tasolla ajatuksia siitä, mikä verkkokuuntelupiirissä olisi toivottavaa.

Toinen musiikin opettaja ehdotti klassisen musiikin kuuntelupiirille rajatumpaa teemaa, jolloin osallistujille voisi tulla yhdestä aiheesta suhteellisen selkeä kuva. Hänestä kirjastolla voisi myös toimia jonkin genren jatkuva verkkokuuntelupiiri vuodesta toiseen, jolloin toiminta ja ihmiset ehtisivät tulla tutummiksi. Teoriataustan valossa tähän voisi hyvinkin mennä yli kaksi vuotta. Hänestä kirjasto voisi suunnata palvelun selkeästi tietynlaiselle kohderyhmälle. Osallistujilla voisi olla yhteisenä tekijänä esim. jonkin artistin tai genren vahva fanius. Hän ehdotti myös, että verkkokuuntelupiiriformaatti voisi toimia ”musiikkioppilaitoksen tai koulun opetuksen epämuodollistamisessa”. Hän aikoo testata verkkokuuntelupiiriä itsekin jossain vaiheessa. Hänestä kirjasto voisi tarjota myös jotakin räätälöityä verkkokuuntelupiiriä oppilaitoksille. Myös Yleisten Kirjastojen Laatusuosituksen mukaan kirjaston tulee olla tunnistettava

osapuoli oppimiseen liittyvissä palveluissa (Yleisten kirjastojen laatusuositus 2010, 37).

Toinen musiikin opettaja taas pitäisi kuuntelupiiristä, jossa olisi hyvin monenlaisia ihmisiä eri kulttuureista, jolloin tulisi esille uusia näkökulmia asioihin. Hänkin toi esiin musiikin opetuksen näkökulman ehdottamalla, että tällaista ryhmää voisi suositella esimerkiksi musiikinopiskelijoille. Musiikkialan amk-tutkinnon suorittaneen mielestä innostus osallistumiseen kuuntelupiiriin lähtee jäsenistä.

”Musiikkia opiskelemattomista” yksi piti olennaisena sitä, että osallistuja on kiinnostunut kuuntelupiirissä kuunneltavasta musiikista. Toinen ehdotti, että aluksi voisi kasata ryhmän ja sitten kerätä ehdotuksia kappaleista ja esittäjälistasta. Hän ehdotti myös, että voitaisiin ”mennä yksi vuosikymmen alusta loppuun vetäjän biiseillä niin, että kokonaisuudessa huomaisi, miten musiikin tekeminen on muuttunut kymmenessä vuodessa/mitä vaikutteita/suuntauksia/uusia tuulia on tullut”. Hänestä Kuunteluryhmä WaGaWaa voisi soveltaa myös sellaisenaan erilaisiin musiikkityyleihin.

Osallistujien suosimat musiikkityylit kuuntelupiirissä

Kun vastaajilta kysyttiin genretoiveita kuuntelupiirissä, toiveita musiikkityyleistä tuli paljon. Uuteen musiikkiin tutustuminen ei korostunut aivan yhtä paljon kuin Kuunteluryhmä WaGaWaan liittymisen perusteluissa.

Musiikin opettajat sekä musiikkialan amk-tutkinnon suorittanut olisivat avoimia kaikille musiikkityyleille kuuntelupiirissä. Viimeksi mainitun mielestä kuuntelupiiri on oiva tilaisuus yrittää tutustua myös sellaiseen musiikkiin, jota ei ehkä muuten tulisi kuunneltua. Yhden ”musiikkia opiskelemattoman” lempigenret kuuntelupiirissä olisivat klassisen, jazz ja etninen/kansanmusiikki. Koska NaxosMusic Library tarjoaa taidemusiikkia, jazzia ja maailmanmusiikkia, näiden neljän henkilön kanssa pystyisi kuuntelupiirin toteuttamaan tällä verkkopalvelulla. Tosin yksi heistä sanoi Naxoksen käyttöliittymän olevan ”suorastaan saatanasta”.

Loput ”musiikkia opiskelemattomista” kuuntelisivat kuuntelupiirissä mieluiten populaarimusiikkia. Yhden vastaajan listalla oli jazz, rock ja pop, yhdellä ”metalli/rock/punk/heavy yms raskaampi osasto”. Yhdellä oli pop- ja rockmusiikki, erityisesti 90-luvulta. Näiden kolmen kanssa Naxos Music Library ei toimisi kuuntelupiirissä, paitsi jos he innostuisivat tutustumaan johonkin uuteen.

5.9 Osallistuminen jatkossa?

Kuuntelupiiri WaGaWa tutustutti osallistujat uudenlaiseen kirjastopalveluun. Kyselyssä heiltä tiedusteltiin, osallistuisivatko he verkkokuuntelupiiriin jatkossa. Tässä tapauksessa kysymys oli erityisen tärkeä siksi, että aktiiviset osallistujat tunsivat vetäjän ja tiesivät piirin olevan osa tämän opinnäytetyötä. Kysymyksen oli yleisen kiinnostuksen lisäksi tarkoitus selvittää, olivatko nämä vetäjän tuntevat henkilöt kiinnostuneita myös itse verkkokuuntelupiiritoiminnasta.

Vastauksissa ei ollut nähtävissä suurta innokkuutta, paitsi musiikin opettajilla, jotka osallistuisivat jatkossa. Kukaan ei sanonut suoraan, että ei osallistuisi, mutta muiden vastauksissa esiintyvät sanat ”voisi”, ”ehkä” ja ”mahdollisesti”. Yksi heistä tosin käytti sanamuotoa ”ehkä osallistuisinkin”, jossa voi ehkä nähdä enemmän intoa kuin sanassa ”mahdollisesti”. Yksi heistä korosti, että tarjonnan pitäisi vastata omaa kuuntelua.

6 POHDINTAA

Suurin varsinainen hyöty Kuunteluryhmä WaGaWasta tuntui koituvan kahdelle musiikin opettajalle, jotka kokivat tällaisen toiminnan hyödylliseksi musiikin opetuksessa. Opin ja sivistyksen päämäärää voisikin tukea esimerkiksi tarjoamalla verkkokuuntelupiiritoimintaa musiikkiopistojen toiminnan tueksi. Oppilaille voi tarjota niin elämyksiä kuin faktatietoa kuuntelupiirin kautta. Kuuntelupiirissä voisi ”hengaila” ja keskustella vapaamuotoisesti. Kirjaston ja musiikkiopistojen yhteistyö voisi tuoda myös uusia asiakkaita kirjastolle, jos oppilaat oppivat ”kirjaston iloista” jo nuorena. On silti vaikea sanoa, olisiko tällaisella yhteistyöllä pitkällä tähtäimellä vaikuttavuutta.

Kuuntelupiiriä suunnitellessa kannattaa miettiä, haluaako syventävän piirin tietylle ryhmälle vai piirin, jossa voi tutustua uuteen ja tuntemattomaan. Syventävässä piirissä voisi olla kohderyhmänä esimerkiksi paikallisen musiikkiopiston luokka tai jokin faniryhmä. Uutta ja tuntematonta taas voisi olla esimerkiksi tutustuminen maailmanmusiikkiin. Maailmanmusiikkiin tutustumista voisi kytkeä ajankohtaisiin tapahtumiin, ja samalla voisi tehdä muita kulttuureja tutummiksi. Asiakkailta kannattaa myös kysellä, haluaisivatko he tutustua johonkin genreen. Tosin moni genre rajaa Naxos Music Libraryn pois kuuntelualustana.

Verkkokuuntelupiiriin kannattaa värvätä muutama tuttava mukaan keskustelua luomaan, mutta pitää kuitenkin varmistaa, ettei siitä muodostu sisäänpäin lämpiävä piiri, jota ”ulkopuoliset” eivät uskalla tavoitella. Olennaista olisi lähteä kasvamaan verkkokuuntelupiiriä pitkällä aikavälillä. Ehkä kannattaisi odottaa juuri se 2-5 vuotta, jonka lukupiirikin vaatii vakiintuakseen. Ihmiset voisivat aluksi rauhassa seurata, mistä on kyse. Jäsenet voisivat ajan mittaan myös kutsua muita mukaan. Verkossa kannattaa hyväksyä se, että osa voi saada toiminnasta hyötyä vain seuraamalla. Tällaista hyötyä on tietysti vaikea mitata, ja kirjaston pitää perustella palvelunsa hyödyllisyys. Toisaalta, jos toimintaa jatkaa pidempään, seuraaja voi jossain vaiheessa rohkaistua tulemaan aktiiviseksi keskustelijaksi.

Markkinointi pitäisi aloittaa huomattavasti aiemmin kuin kaksi viikkoa ennen aloitusta, kuten WaGaWan tapauksessa. Myös fyysisessä kirjastotilassa voisi esitellä tulevaa ja alkanutta kuuntelupiiriä luovilla tavoilla. Facebookissa jakaminen on selvästi tärkeää. Tuttujen ja asiakkaiden tekemään word-of-mouth-markkinointiin kannattaa kannustaa.

Huomasin jo prototypointivaiheessa, miten tärkeää on voida vain klikkailla, kun verkossa etenee. Palvelun käytettävyys pitää tehdä sujuvaksi ja kontaktipisteissä kulkeminen mahdollisimman vaivattomaksi. Naxos Music Libraryn käyttöön kannattaa tarjota todella selkeä opastus, jotta se ei ole este osallistumiselle. Palvelun käyttömäärät tosin kertovat, että läheskään kaikki eivät koe Naxosta ylivoimaiseksi. Myös Spotifyssa on paljon taidemusiikkia, ja sen käyttämiseen voi yhdistää musiikkia taustoittavaa tietoa sekä linkittämistä muihinkin ilmiöihin ja taiteisiin.

Facebook vaikuttaa teknisesti hyvältä alustalta kuuntelupiirikeskusteluun. Sitä on helppo seurata. Ihmiset liikkuvat Facebookissa muutenkin, joten sinne ei tarvitse kirjautua erikseen. Huono puoli on se, että siellä ei ainakaan minun tietääkseni voi kommentoida nimettömänä. Ryhmän saa muutettua suljetuksi, mutta silloinkin ryhmäläiset näkevät toistensa nimet. Facebook-ryhmä sulkee myös pois asiakkaat, jotka eivät ole Facebookissa. Koska Facebookissa voi perustaa chattiryhmiä, voisi olla kokeilemisen arvoista perustaa eri keskustelutasiaan enemmän ja vähemmän vihkiytyneille. Myös kohderyhmää rajaamalla voi pyrkiä tavoittamaan ihmisiä, jotka mielellään keskustelevat samalla tavalla.

Osallistujien aktivoimisessa kannattaa ehkä asettaa rajat. Tähän kyselyyn vastanneista esimerkiksi muutama osallistuisi mielellään teosten valintaan, mutta teosten esittelyn suhteen ei oltu yhtä innokkaita. Ihmisillä on elämässä myös muita asioita, jotka vievät aikaa. Jäsenille voi antaa mahdollisuuksia, mutta ei kannata painostaa liikaa. Aikataulun suhteen voi olla parempi, ettei joustavassa verkkoympäristössä ole ehdotonta aikataulua.

Huumorin suhteen kannattaa olla varovainen. Itse siirryn helposti hömppähuumorin puolelle. Ehkä ”humoristisen vakavasti” olisi tosiaan se paras vaihtoehto. Kannattaa myös välttää vitsejä, jotka ehkä vain osa ymmärtää. Osa saattaa myös ärsyntyä jostain, mutta ihan kaikkea tuskin kannattaa varoa. Vetäjän persoonan tulee kuitenkin voida näkyä. Huomasin kuuntelupiiriä vetäessäni myös, että vaikka jokin asia vaikuttaa itsestä mielenkiintoiselta, ei voi olettaa, että muut kokevat samoin. Pitää olla kyky päästää irti ja siirtyä eteenpäin, vaikka itse olisi ”aivan tulella”.

Koin teeman ja kappaleiden valitsemisen taustatöineen sekä musiikista keskustelun hyvinkin nautinnolliseksi. Opin myös itse uutta sekä taidemusiikista että sosiaalisessa mediassa toimimisesta. Mielelläni tekisin tällaista jatkossakin. Se vaatisi vain pitkäjänteistä työtä ja jatkuvaa kehittämistä. Turvallista ja vapaata keskusteluympäristä tuskin saavutetaan hetkessä. Tämä kokemus laski minulla kynnyksestä lähteä sosiaaliseen mediaan tuttujen ja tuntemattomien eteen.

LÄHTEET

Ahola, S. 2013. Lukupiirien aika: yhteisöllistä lukemista suomalaisissa lukupiireissä. Helsinki: Avain.

Dahlhaus, C. 1983. Foundations of music history. Engl. Robinson, J.B. Cambridge: Cambridge University Press.

Ervasti, K. 2009. ”Mäoon aina halunnut jonkun tällaisen ryhmän!”: kirjoitelma lukupiireistä ja lukupiirejä vetäistä. Teoksessa K. Hypén (toim.) Kirjasto 2010: Lukijat, tekstit ja verkko. Helsinki: BTJ Finland Oy.

Haasio, A. 2013. Sosiaalinen media ja kirjastot. Helsinki: BTJ Finland Oy.

Heinisuo, R., Koskela, S. & Saine, R. 2004. Kirjastopalvelut kaikilla mausteilla: palvelutuotannon tila, tarpeet ja tulevaisuuden linjauksia. Helsinki: Opetusministeriö.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. 10., osin uudistettu laitos. Helsinki: Tammi.

Holmberg, K., Huvila, I., Kronqvist-Berg, M., Nivakoski, O. & Widén-Wulff, G. 2009. Kirjasto 2.0: muuttuva osallistumisen kulttuuri. Helsinki: BTJ Finland Oy.

Karhula, P. 2005. Verkossa: uudelleen organisoituvaa kirjastotyötä. Teoksessa I. Karppinen; J. Piukkula (toim.) Kirjastot it-ympäristössä. Helsinki: BTJ Kirjastopalvelu Oy.

Koivisto, M. 2007. Mitä on palvelumuotoilu?: muotoilun hyödyntäminen palvelujen suunnittelussa.

http://www.kulmat.fi/images/tiedostot/Artikkelit/Lopputyö_TaM_MikkoKoivisto_2007.pdf

KvakiMOTV. s.a. Tutkimuspäiväkirja. Viitattu 21.9.2015

<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/index.html> > Sisällysluettelo > Tutkimuspäiväkirja

Musiikkikirjastot.fi. s.a. Naxos Music Library ja NML Jazz. Viitattu 25.2.2015

<http://www.musiikkikirjastot.fi/> > Kirjastojen musiikkipalveluita > Naxos Music Library ja NML Jazz

Musasto. 2013. Viitattu 18.10.2015 <https://musasto.wordpress.com/> > Kuuntelupiirit

Peltari, T. 2014. Musiikkikirjastojen blogi ”Musiikki kuuluu kaikille”. Spotifysta puuttuvat levyt. Viitattu 24.8.2015 <http://www.musiikkikirjastot.fi/> > Blogit > Musiikki kuuluu kaikille > Spotifysta puuttuvat levyt

Poroila, H. 2008. Ehkä meillä on myös tulevaisuus? Teoksessa H. Poroila (toim.) Hiljaisuudesta nousi musiikki: Suomen yleisten kirjastojen musiikkiosastojen 50 vuotta. Suomen musiikkikirjastoyhistys ry.

Poroila, H. 2011. Musiikkikirjastot isojen haasteiden edessä eli Joko se kultakausi oli ja meni? Seinäjoki 5.4.2011. Viitattu 26.2.2015

<https://www.yumpu.com/fi/document/view/35597603/musiikkikirjastot-isojen-haasteiden-edessa-eli-seinajoki>

Poroila, H. 2014. Kainuun Sanomat. Viitattu 18.8.2015 <http://www.kainuunsanomat.fi/> > Uutiset > Kulttuuri

Rikkilä, J. 2015a. Kirjastolehti 1/2015. Musiikki voi ja elää hyvin. Viitattu 25.2.2015

<http://kirjastolehti.fi/>> Juttuarkisto > Musiikki elää ja voi hyvin

Rikkilä, J. 2015b. Facebook. Viitattu 15.1.2015
<https://www.facebook.com/groups/472496146212129/?fref=ts>

Spotify.com. "Tietoja meistä". 2015. Viitattu 10.9.2015 <https://www.spotify.com/fi/>> Tietoja

Suomen yleisten kirjastojen tilastot. Viitattu 7.10.2015 <http://tilastot.kirjastot.fi/fi-FI/>

Tuomi, J & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 8., uudistettu laitos. Helsinki: Tammi.

Tuulaniemi, J. 2011. Palvelumuotoilu. Helsinki: Talentum.

Yleisten kirjastojen laatusuositus. 2010. Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Osallistujakysely – Kuunteluryhmä WaGaWa

Tämä kysely on suunnattu kaikille, jotka liittyivät Kuunteluryhmä Wagavaan eli myös niille, jotka eivät osallistuneet keskusteluun.

Opiskelen kirjastoalan tradenomiksi Turun ammattikorkeakoulussa.

Opinnäytetyöni tarkoitus on luoda ja testata verkkokuuntelupiiri Turun kaupunginkirjastolle. Tämän kyselyn tarkoitus on selvittää, löytyykö verkkokuuntelupiirille kiinnostusta, ja jos löytyy, millaisia piirteitä siltä toivotaan. Vastauksia käsitellään anonyymisti ja luottamuksellisesti. Opinnäytetyössä ei mainita nimiä. Kyselyn vastaukset lähetetään sähköpostitse osoitteeseen leni_tohto@hotmail.com. Sen voi lähettää alla olevaan postiosoitteeseen myös niin, että minäkään en tiedä, kuka on kyseessä.

Vastausaikaa on 15.8.2015 saakka.

(Toni Lehto)

Viipurintie 23 as. 4

13210 Hämeenlinna

1. Taustakysymykset:

Ikä:

Sukupuoli:

Ammatti:

Kuvaa lyhyesti musiikkikoulutus- ja harrastustaustaasi:

2. Kysymyksiä kuuntelupiiriin liittyen:

Mistä sait tietoa kuuntelupiiristä?

Miksi lähdit mukaan kuuntelupiiriin?

Millaisia odotuksia sinulla oli kuuntelupiiriä kohtaan? Miten ne toteutuivat?

Miten hyvin Facebook mielestäsi toimi kuuntelupiirin ympäristönä? Miksi?

Oliko kuuntelupiirin osallistujamäärä mielestäsi sopiva? Miksi?

Käytitkö Naxos Music Librarya kuuntelupiirin aikana? Millaista sitä oli käyttää? Nostivatko sen käyttöön liittyvät kysymykset kynnyistä osallistua?

Käytitkö Spotifyta kuuntelupiirin aikana? Millaista sitä oli käyttää? Nostivatko sen käyttöön liittyvät kysymykset kynnyistä osallistua?

Mikä on hyvä aika yhden teoksen käsittelylle verkkokuuntelupiirissä?

Osallistuisitko kirjaston järjestämään kuuntelupiiriin jatkossa? Mitkä musiikkityylit kiinnostaisivat?

Olisiko sinulla kiinnostusta itse tehdä teosvalintoja ja esittelyjä?

Jos et osallistunut kuunteluun tai keskusteluun, niin miksi? Oliko sinun alun perin tarkoitus osallistua?

Minkälainen kuuntelupiiri olisi hyvä ja asiakasta innostava?

Minkä tyyppinen keskustelu toimisi parhaiten kuuntelupiirissä? (vakava, humoristinen...?)

Vaikuttaako se osallistumiseesi, onko kuuntelupiirin vetäjä sinulle tuttu? Miten?

Muita huomioita:

Oheistarina kuuntelupiirin nimeen

Vakavan musiikin puolesta...?

Olipa kerran Veikko-Antero, joka vierasti klassista musiikkia, koska koki sen tärkeileväksi. Syynä oli Vihtori-enon käyttämä termi ”vakava musiikki”, joka niin sanotusti tökki pahasti.

Kerran kuitenkin Veikko-Anteron paras ystävä Juha pisti hänen levysoittimeensa yhdysvaltalaisen Charles Ivesin kappaleen ”Central Park in the dark”. Veikko-Antero kuunteli yhä tarkkaavaisemmin, kunnes totesi: ”this is someseriousstuff!” (katu-uskottavasti suomennettuna ”Tämä on tiukkaa tavaraa!”)

Tämä johti oivallukseen sanoista ”serious” ja ”vakava”. Veikko-Antero tajusi, että todennäköisesti joku englanninkielinen on joskus kuunnellut vaikkapa J.S. Bachin koukeroisimpia fuugia ja todennut: ”this is someserious music!” Joku suomalainen klassisen musiikin harrastaja, joka ei ollut perillä katukielestä, käänsi tämän sitten kirjaimellisesti ”vakavaksi musiikiksi”.

Seuraavaksi Veikko-Antero uppoutui yllättäen Vihtori-enon suosittamana itävaltalaisen Gustav Mahlerin monumentaalisiin ja välillä melko rönsyileviinkin sinfonioihin ja totesi: ”DiesesisteinwagemutigundgagaWagnis.” (”Tämä on uskalias ja hupsu seikkailu”) Näistä sanoista saikin alkunsa tämän kuunteluryhmän nimi ”WaGaWa”.

Siitä lähtien kun Veikko-Antero tajusi, ettei klassinen musiikki ole vakavaa, vaan tiukkaa, ei hänen riemullaan olekaan ollut rajaa.

